

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare

Testarea tematică la limba și literatura română
clasa a VI-a, sesiunea 2026

Raport

Chișinău, 2026

Testarea tematică la limba și literatura română în clasa a VI-a s-a realizat din necesitatea de a obține o imagine pertinentă asupra nivelului de realizare curriculară la această etapă a parcursului gimnazial. Este o continuitate a acțiunii similare, realizate pe plan național în anul școlar trecut. După perioada de acomodare cu exigențele clasei a V-a, clasa a VI-a reprezintă un moment important de consolidare a achizițiilor lingvistice, lectorale și comunicative. Etapa este responsabilă și prin faptul că încheie ciclul curricular *Dezvoltare*, iar rezultatele testării sunt de natură să ofere o imagine clară în privința achizițiilor cu care elevii pășesc în ciclul următor, *Observare și orientare*.

Elevii au fost solicitați să demonstreze capacitatea de a integra cunoștințe în situații variate de receptare, interpretare și producere de text. Proba de evaluare a vizat, în linii generale, competențele formate prin studiul limbii și literaturii române la această vârstă școlară: înțelegerea mesajului unui text, identificarea și explicarea unor fapte de limbă, valorificarea vocabularului, formularea de răspunsuri coerente, redactarea unor enunțuri și texte scurte. Rezultatele testării permit constatarea gradului în care elevii operează funcțional cu achizițiile curriculare, identificându-se, în consecință, ariile care necesită intervenții didactice suplimentare, diferențiate și contextualizate. Pe lângă faptul că urmărește și consemnarea unui nivel de performanță, testarea oferă, prin caracterul său diagnostic, formativ și orientativ, repere pentru ameliorarea demersului educațional, pentru ajustarea strategiilor de predare-învățare-evaluare și pentru susținerea progresului real al elevilor la limba și literatura română.

Evaluarea la limba și literatura română a avut ca obiectiv să scoată în evidență următoarele capacități ale elevului de clasa a VI-a:

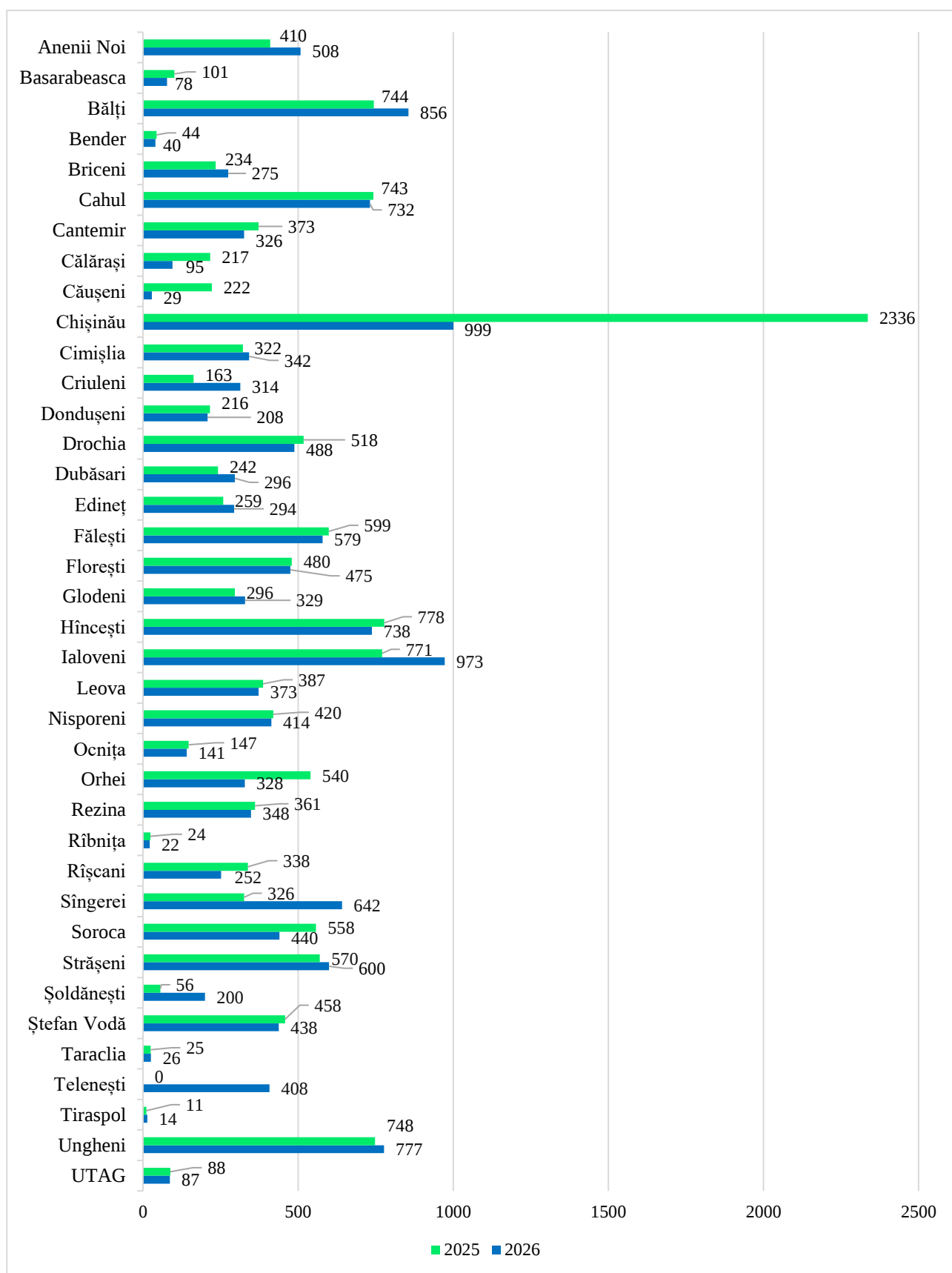
- a identifica semnele textuale purtătoare de o anumită informație necesară;
- a pune întrebări/ a răspunde la întrebări pe marginea textului perceput;
- a identifica unități de vocabular care descriu/ se referă la un fenomen abordat;
- a numi/ analiza fapte de limbă prezente în text, la nivelul gramaticii elementare (substantive, adjective, pronume, numere, verbe; părți de propoziție);
- a scrie diferite tipuri de text: narative, descriptive, cu dialog, utilitare (invitația, știrea);
- a construi logic propriul text, a-l redacta ortografic și a plasa semnele de punctuație, în limita regulilor învățate.

La testarea tematică la limba și literatura română au participat 14 484 elevi din 601 instituții de învățământ general din 38 de raioane și municipii ale Republicii Moldova. Această situație conferă exercițiului evaluativ o acoperire teritorială extinsă și permite formularea unor constatări relevante la nivel de sistem. În comparație, la sesiunea de primăvară a anului trecut, participanții la testarea tematică la limba și literatura română, în clasa a V-a, au fost în număr de 15 125, adică cu 641 elevi mai mulți, în timp ce numărul instituțiilor a fost mai mic: 593.

Diferența dintre cele două sesiuni indică o ușoară diminuare a numărului total de elevi evaluați, dar, în același timp, o extindere a rețelei instituționale participante. Astfel, media per instituție a elevilor participanți la testare este mai redusă în sesiunea curentă, ceea ce poate sugera includerea unui număr mai mare de instituții cu efective școlare mai mici. Această distribuție permite surprinderea unor realități educaționale mai diverse și oferă un cadru mai nuanțat pentru interpretarea rezultatelor elevilor.

În Diagrama 1 sunt prezentate, în comparație pentru ambele sesiuni, aprilie 2025 și aprilie 2026, datele privind numărul de elevi care au participat la testare din fiecare raion/ municipiu din țară, fapt ce facilitează analiza distribuției teritoriale a eșantionului și identificarea zonelor cu participare mai intensă sau mai redusă.

Diagrama 1. Numărul de elevi participanți la testare, aprilie 2025 vs aprilie 2026

Scăderea cu 641 de elevi, față de anul trecut, a participării la testarea din aprilie 2026 nu afectează caracterul amplu al testării, deoarece numărul total al participanților rămâne considerabil și permite formularea unor constatări relevante la nivel de sistem. Datele prezentate în Diagrama 1

confirmă caracterul extins al testării tematice la limba și literatura română, prin participarea elevilor din toate unitățile administrativ-teritoriale în exercițiul evaluativ.

Un element important al comparației îl constituie raportul dintre numărul de elevi și numărul instituțiilor participante. Deși în 2026 numărul elevilor testați este mai mic, numărul instituțiilor implicate a crescut de la 593 la 601. Prin urmare, media elevilor testați per instituție a coborât de la aproximativ 25,5 elevi/instituție în 2025 la aproximativ 24,1 elevi/instituție în 2026. Această diferență sugerează o distribuție mai dispersată a participanților și o includere mai pronunțată a instituțiilor cu efective școlare mai reduse. În plan metodologic, acest aspect este relevant, deoarece participarea unui număr mai mare de instituții, chiar în condițiile unui număr total mai mic de elevi, contribuie la reflectarea mai nuanțată a diversității rețelei școlare.

Distribuția teritorială a elevilor participanți evidențiază, în sesiunea 2026, câteva zone cu o pondere mai mare în eșantionul general. Cele mai numeroase participări se înregistrează în Chișinău – 999 de elevi, Ialoveni – 973, Bălți – 856, Ungheni – 777, Hîncești – 738, Cahul – 732, Sîngerei – 642, Strășeni – 600. Aceste date arată că participarea rămâne concentrată, în mod firesc, în raioanele și municipiile cu populație școlară mai mare, respectiv cu o rețea instituțională mai amplă. Totodată, comparativ cu sesiunea precedentă, se observă scăderea considerabilă a ponderii municipiului Chișinău în totalul elevilor testați: este cea mai pronunțată modificare, unde numărul participanților a scăzut de la 2336 în 2025 la 999 în 2026. Această micșorare de 2,33 ori explică, în mare măsură, reducerea numărului de participanți la nivel național. De altfel, dacă se exclude municipiul Chișinău din comparație, datele indică o creștere a participării în celelalte raioane și municipii: de la 12 789 de elevi în 2025 la 13 485 de elevi în 2026, adică o creștere de 696 de elevi. Această constatare este importantă, deoarece arată că scăderea totală nu exprimă o retragere generală a participării, ci este determinată predominant de reducerea numărului de elevi testați în capitală.

În același timp, mai multe raioane înregistrează creșteri vizibile ale numărului de participanți. Se remarcă în mod special Telenești, care apare în sesiunea 2026 cu 408 elevi, față de absența participanților în sesiunea precedentă. Creșteri semnificative se observă și în Sîngerei, de la 326 la 642 de elevi, în Ialoveni, de la 771 la 973, în Criuleni, de la 163 la 314, în Șoldănești, de la 56 la 200. Aceste creșteri pot fi interpretate ca indicatori ai unei mai bune acoperiri teritoriale în sesiunea curentă.

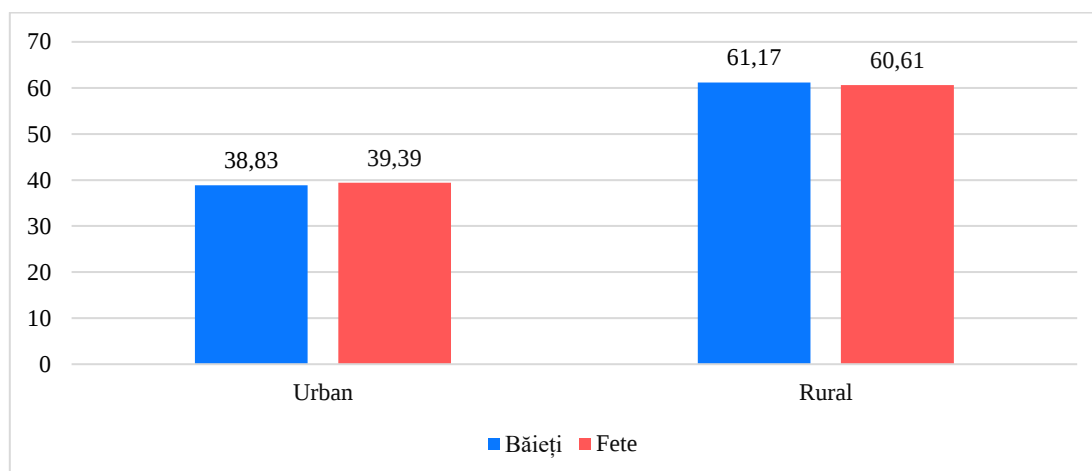
Pe de altă parte, se atestă și descreșteri importante în unele unități administrativ-teritoriale. În afară de Chișinău, reduceri mai mari apar în Orhei, de la 540 la 328 de elevi, în Călărași, de la 217 la 95, în Soroca, de la 558 la 440, în Rîșcani, de la 338 la 252. Situația din raionul Căușeni – participarea a doar 29 de elevi, față de 222 în anul trecut – sugerează o particularitate de organizare sau de motivare a celor implicați, și nu o anumită variație a efectivului școlar. Deci valoarea numerică pentru acest segment nu va fi utilizată izolat pentru formularea concluziilor. Ea reclamă, mai degrabă, niște circumstanțe locale ale organizării activităților curriculare. Aceste diferențe trebuie interpretate nu ca indicatori ai calității procesului educațional, ci strict ca indicatori ai efortului de participare.

O altă categorie o formează raioanele și municipiile cu participare relativ stabilă de la o sesiune la alta. În această zonă pot fi incluse Cahul, Florești, Nisporeni, Ocnița, Dondușeni, Rîbnița, Taraclia, Tiraspol și UTAG, unde diferențele dintre cele două sesiuni sunt reduse. Stabilitatea numerică a participării în aceste teritorii contribuie la continuitatea comparației și permite, în etapele ulterioare ale raportului, raportarea mai sigură a rezultatelor la structura eșantionului.

Repartizarea participanților la testare după criteriul de gen este echilibrată: pe 07 aprilie 2026, testul l-au scris 7229 fete și 7255 băieți, ceea ce constituie un raport de 49,91% vs. 50,09%. Criteriul

de reședință este reprezentat mai diferit: 8820 elevi (60,9%) sunt din mediul rural și 5664 (39,1%) – din mediul urban. În Diagrama 2 prezentăm grafic această repartizare.

Diagrama 2. Rata de participare la testare conform criteriului de gen și de reședință, aprilie 2026, %

Repartizarea cantitativă a notelor poartă un caracter firesc, cele mai multe fiind notele de „5”, „6”, „7” și „8”, iar cele mai puține – notele de „1” și „2”, la o extremitate a curbei grafice, și notele de „10” – la cealaltă extremitate. În Tabelul 1, prezentăm numărul de elevi evaluați cu note de la „1” la „10” per total, dar și în conformitate cu criteriul de gen și de reședință.

Tabel 1. Repartizarea cantitativă a notelor pe criteriul de gen și de reședință

Nota	Total	Criteriu gen		Criteriu reședință	
		băieți	fete	rural	urban
„1”	30	25	5	25	5
„2”	85	64	21	59	26
„3”	328	239	89	244	84
„4”	863	629	234	631	232
„5”	2401	1570	831	1608	793
„6”	4109	2282	1827	2530	1579
„7”	4286	1765	2521	2428	1858
„8”	2042	612	1430	1126	916
„9”	311	65	246	158	153
„10”	29	4	25	11	18
Total	14484	7255	7229	8820	5664

Datele din Tabelul 1 confirmă o distribuție cu o concentrare masivă a notelor în zona medie. Din totalul celor 14 484 de elevi evaluați, cele mai frecvente note sunt „7” – 4286 de elevi, adică aproximativ 29,6% din total, și „6” – 4109 elevi, adică 28,4%. Împreună, aceste două note reunesc peste jumătate dintre elevii testați, ceea ce arată că performanța generală se situează în jurul nivelului satisfăcător spre bine. Notele „5”, „6”, „7” și „8” însumează 12 838 de elevi, reprezentând aproximativ 88,6% din total, fapt ce indică o distribuție compactă, fără dispersii excesive către extreme.

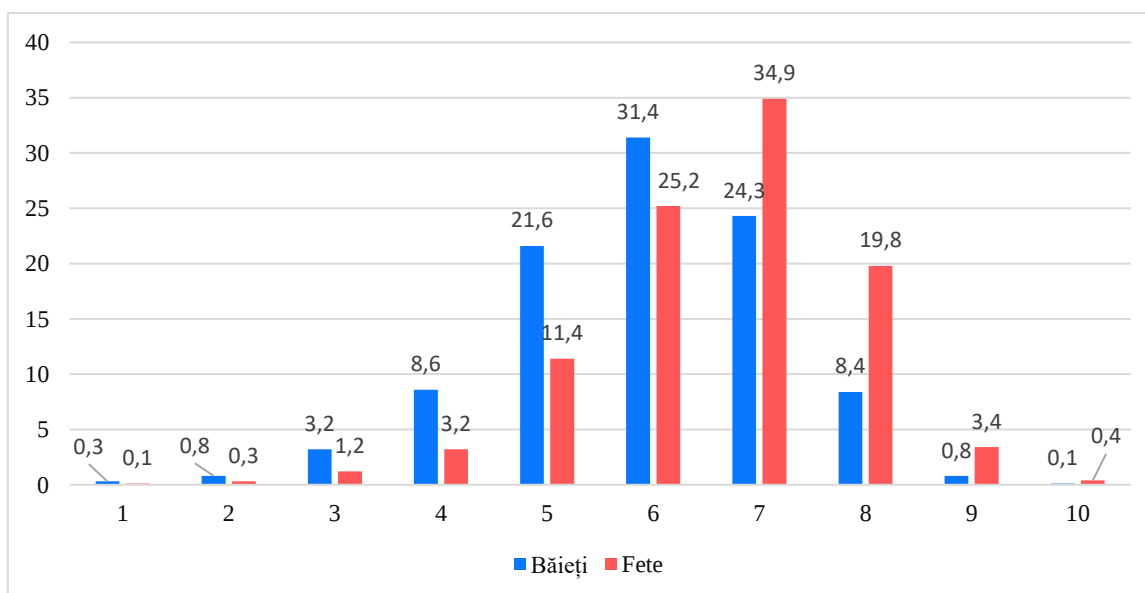
La polul inferior, notele „1” și „2” apar rar: 30, respectiv 85 de cazuri, împreună doar 115 elevi, adică sub 1% din total. Dacă luăm în considerare întreaga zonă a insuficienței – notele „1”, „2”,

„3” și „4” – obținem 1306 elevi, ceea ce reprezintă aproximativ 9% din eșantion. Această pondere nu este dominantă, dar rămâne suficient de importantă pentru a semnaliza existența unui segment de elevi cu dificultăți reale în raport cu conținuturile și competențele evaluate.

La polul superior, notele „9” și „10” sunt, de asemenea, puțin numeroase: 311 elevi au obținut nota „9” și numai 29 de elevi – nota „10”. Împreună, zona de performanță eminentă reprezintă 2,35% din total. Prin urmare, rezultatele excelente sunt mult mai rare decât rezultatele medii, ceea ce sugerează că testarea a avut un grad de dificultate suficient pentru a diferenția elevii cu performanțe înalte și nu a favorizat inflația de note maxime.

Analiza pe criteriul de gen evidențiază o diferență clară în favoarea fetelor (Diagrama 3). Deși numărul total al băieților și al fetelor este aproape egal – 7255 de băieți și 7229 de fete – distribuția notelor nu este simetrică. Băieții sunt mai numeroși la notele joase și medii-inferioare: de exemplu, la nota „4” sunt 629 de băieți față de 234 de fete, iar la nota „5” sunt 1570 de băieți față de 831 de fete. În schimb, fetele devin majoritare în zona notelor superioare: la nota „7” sunt 2521 de fete față de 1765 de băieți, la nota „8” – 1430 de fete față de 612 băieți, la nota „9” – 246 de fete față de 65 de băieți. Diferența este și mai vizibilă la nota „10”, unde 25 din totalul de 29 de elevi sunt fete.

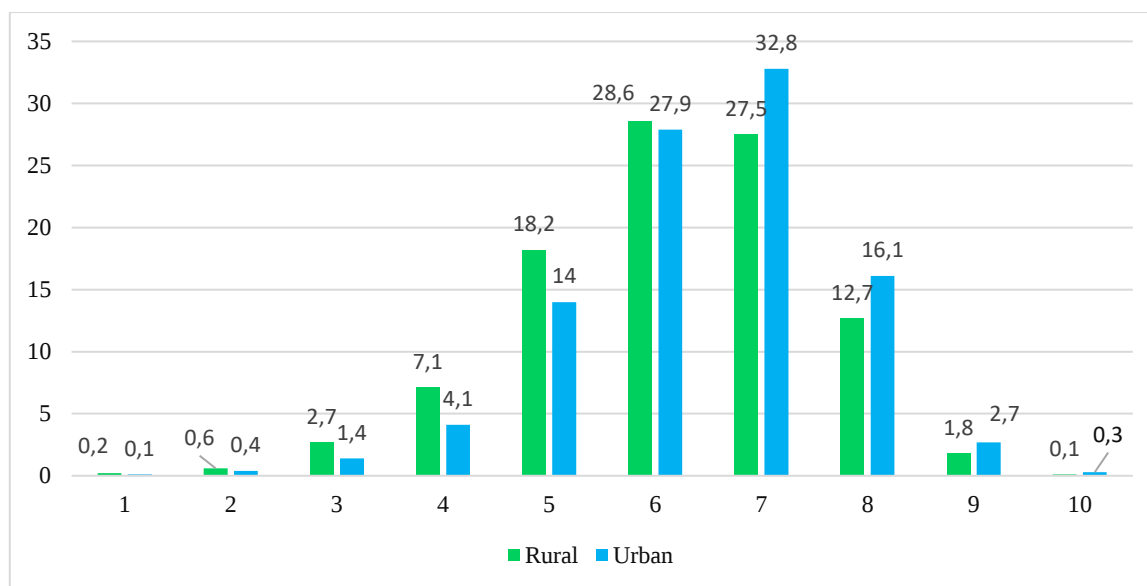
Diagrama 3. Repartizarea procentuală a notelor pe criteriul de gen

Această repartitie demonstrează că fetele nu doar obțin mai frecvent notele mari, ci sunt mai bine reprezentate pe întreg segmentul performanței mediu-superioare și superioare. Aproximativ 58,4% dintre fete au note de la „7” la „10”, în timp ce, în cazul băieților, ponderea este de aproximativ 33,7%. În sens invers, notele de la „1” la „4” reprezintă circa 13,2% în rândul băieților și doar 4,8% în rândul fetelor. Din perspectivă pedagogică, această diferență poate indica o mai bună stabilitate a performanței fetelor la limba și literatura română, dar și necesitatea unor intervenții didactice mai atent orientate către segmentul băieților aflați în zona rezultatelor slabe și medii-inferioare.

După criteriul de reședință, elevii din mediul rural sunt mai numeroși în eșantion – 8820 (procentual, 60, 9%) față de 5664 (sau 39,1%) din mediul urban, de aceea comparația trebuie făcută nu doar prin valori absolute, ci și prin ponderea rezultatelor în interiorul fiecărei categorii (Diagrama 4). În valori absolute, ruralul domină la aproape toate notele, pentru că are un număr total mai mare de elevi. Totuși, proporțional, elevii din mediul urban sunt mai bine reprezentați în zona notelor înalte. Notele de la „7” la „10” reprezintă aproximativ 52% din totalul elevilor urbani, față de aproximativ 42,2% în cazul elevilor din rural.

Diagrama 4. Repartizarea procentuală a notelor pe criteriul de reședință

Diferența rural – urban este vizibilă mai ales la extreme. În zona notelor slabe, elevii din rural au o pondere mai mare: notele „1” – „4” reprezintă aproximativ 10,9% din totalul elevilor rurali, față de circa 6,1% în mediul urban. În zona performanței superioare, raportul se inversează: notele „9” și „10” reprezintă aproximativ 3% în mediul urban și circa 1,9% în mediul rural. Aceasta sugerează că mediul urban oferă, în ansamblu, condiții ceva mai favorabile pentru atingerea performanței înalte, în timp ce în mediul rural se conturează o vulnerabilitate mai accentuată la nivelul rezultatelor slabe.

Analiza comparativă a distribuției procentuale a notelor din sesiunile aprilie 2025 și aprilie 2026 (Diagrama 5) indică o deplasare moderată a rezultatelor dinspre zona performanțelor superioare către zona medie în anul 2026. Diferențele nu schimbă radical profilul general al distribuției, dar sunt suficient de clare pentru a susține câteva constatări pedagogice importante.

În ambele sesiuni, nota „7” constituie punctul de maximă concentrare a rezultatelor: 30% în 2025 vs. 29,5% în 2026. Această stabilitate arată că nivelul „bine” rămâne reperul dominant al performanței elevilor. Totuși, distribuția din jurul acestei note se modifică. În 2025, rezultatele se extindeau mai vizibil spre notele „8” și „9”, în timp ce în 2026 se observă o întărire a zonei „5” – „6”.

Astfel, nota „6” crește de la 25,2% în 2025 la 28,3% în 2026, iar nota „5” de la 13,5% la 16,5%. Creșterea acestor două note cu câte aproximativ 3 puncte procentuale indică faptul că, în 2026, o parte mai mare dintre elevi se plasează la limita performanței funcționale sau în zona competențelor parțial consolidate. Pedagogic, aceasta poate semnală dificultăți în trecerea de la rezolvarea sarcinilor de bază la cele care solicită interpretare, argumentare, exprimare nuanțată sau transfer.

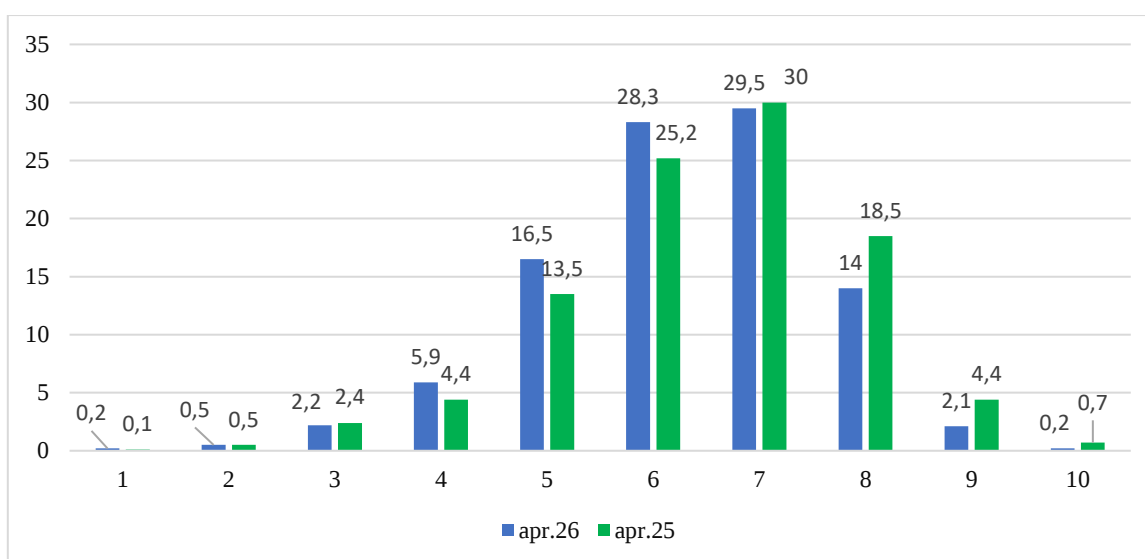
În același timp, notele „8”, „9” și „10” scad ca pondere cumulată de la 23,6% în 2025 la 16,3% în 2026. Diferența este semnificativă: în 2026, segmentul performanței superioare este mai restrâns. Cea mai vizibilă scădere apare la nota „8”, de la 18,5% la 14%, ceea ce sugerează că mai puțini elevi au reușit să depășească nivelul performanței corecte și să atingă un nivel mai sigur, coerent și bine controlat al competențelor evaluate. O observație relevantă privește și nota „9”, care se înjumătățește procentual: 2,1% în 2026, față de 4,4% în 2025. Aceasta poate indica faptul că sarcinile cu nivel ridicat de complexitate au fost mai greu accesibile în sesiunea din 2026 sau că elevii au întâmpinat dificultăți în obținerea performanței de excelență, acolo unde se cer nu doar cunoștințe, ci și precizie, autonomie de gândire, rigoare argumentativă și calitate a exprimării.

În zona inferioară, diferențele sunt mai reduse, dar nu lipsite de semnificație. Notele „1” și „2” rămân marginale în ambele sesiuni, ceea ce arată că segmentul eșecului sever este foarte mic.

Totuși, nota „4” este recent mai frecventă decât în anul trecut: 5,9% față de 4,4%. Această creștere trebuie interpretată cu atenție, deoarece, deși aflată la apropierea de pragul de promovare, nota „4” indică existența unor lacune care împiedică atingerea nivelului funcțional. Prin urmare, în 2026 se conturează o zonă mai consistentă a elevilor aflați în risc pedagogic moderat. Prin cumularea notelor „1” – „4”, se observă că ponderea rezultatelor insuficiente este mai mare în 2026: 8,8%, față de 7,4% în 2025. Diferența nu este dramatică, dar confirmă aceeași tendință: în 2026, distribuția se încarcă mai mult în partea stângă a curbei, adică în zona rezultatelor medii-inferioare.

În schimb, dacă se cumulează notele „5” – „7”, se constată că acestea reprezintă 74,3% în 2026, față de 68,7% în 2025. Această concentrare arată că în 2026 majoritatea elevilor se situează mai compact în zona medie a performanței. Din punct de vedere didactic, aceasta poate sugera o relativă uniformizare a rezultatelor în jurul nivelului de bază și al nivelului satisfăcător, cu mai puține tendințe către performanța înaltă.

Diagrama 5. Repartizarea procentuală a notelor pentru cele două sesiuni: 2025 și 2026

Din totalul de 14 484 de elevi, 13 178 de elevi (sau 90,98%) au obținut note de la „5” la „10”. Distribuția acestora o prezentăm în Diagrama 6, punând-o în comparație cu situația din aprilie 2025.

Diagrama 6. Distribuția procentuală a notelor în rândul candidaților care au promovat testarea

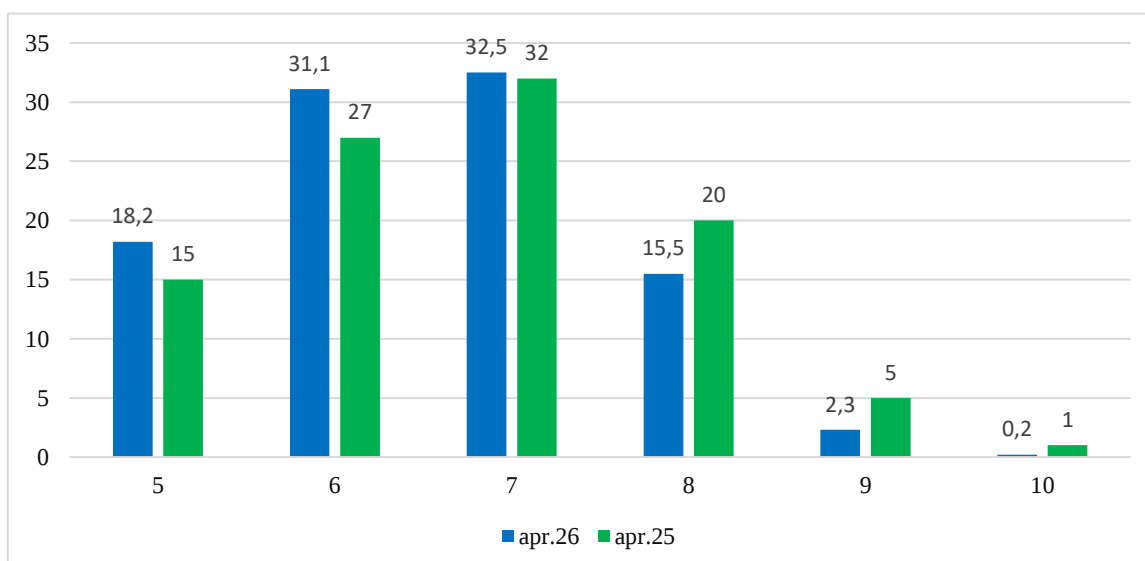

Diagrama 6 evidențiază o distribuție relativ stabilă a notelor în rândul candidaților care au promovat testarea, cu menținerea centrului de greutate în zona notelor „6” – „7”. În aprilie 2026, cea mai mare pondere revine notei „7”, cu aproximativ 32,5%, urmată de nota „6”, cu circa 31%. Această configurație indică o concentrare pronunțată a rezultatelor în segmentul satisfăcător-mediu al performanței, ceea ce sugerează că majoritatea elevilor care au promovat testarea au atins un nivel funcțional de realizare a competențelor evaluate, fără însă ca distribuția să se deplaseze spre zona performanțelor înalte. Comparativ cu aprilie 2025, se observă o ușoară creștere a ponderii notelor „5” și „6” în 2026. Nota „5” crește de la aproximativ 15% la circa 18%, iar nota „6” – de la aproximativ 27% la circa 31%. Această acumulare în zona inferioară a promovării poate fi interpretată ca o ușoară deplasare a distribuției spre pragul minim de reușită.

În același timp, ponderea notei „7” rămâne constantă în cei doi ani. Această stabilitate conferă validitate interpretativă concluziei că nivelul mediu al performanței nu s-a modificat. Nota „7” funcționează, în ambele distribuții, ca zonă modală, confirmând că segmentul dominant al elevilor promovați se plasează la un nivel satisfăcător spre bun.

Diferențe mai vizibile apar în zona superioară a distribuției. În 2025, ponderea notei „8” este de aproximativ 20%, în timp ce în 2026 aceasta scade la circa 15,5%. De asemenea, nota „9” scade de la aproximativ 5% la circa 2,3%, iar nota „10” rămâne marginală în ambele sesiuni, fiind mai redusă în 2026. Diminuarea frecvenței notelor mari indică reducerea densității performanțelor înalte și o dispersie mai slabă spre extremitatea superioară a scalei.

Prin urmare, distribuția din aprilie 2026 prezintă o ușoară asimetrie orientată spre zona medie-inferioară a promovării. Comparativ, distribuția din 2025 apare mai echilibrată spre zona superioară, datorită ponderii mai mari a notei „8” și a prezenței mai consistente a notei „9”. Această diferență nu indică o prăbușire a rezultatelor, ci mai degrabă o temperare a performanțelor înalte și o concentrare mai accentuată a candidaților promovați în zona performanței medii. În plan interpretativ, datele sugerează că promovarea în 2026 s-a realizat, în mai mare măsură, prin rezultate situate în apropierea pragului minim și în zona medie a scalei de notare.

Din 14 484 de elevi, 1 306 de elevi (sau 9,01%) au obținut note de la „1” la „4”. Distribuția o prezentăm în Diagrama 7, punând-o, de asemenea, în comparație cu situația din aprilie 2025.

Diagrama 7. Distribuția procentuală a notelor în rândul candidaților care nu au promovat testarea

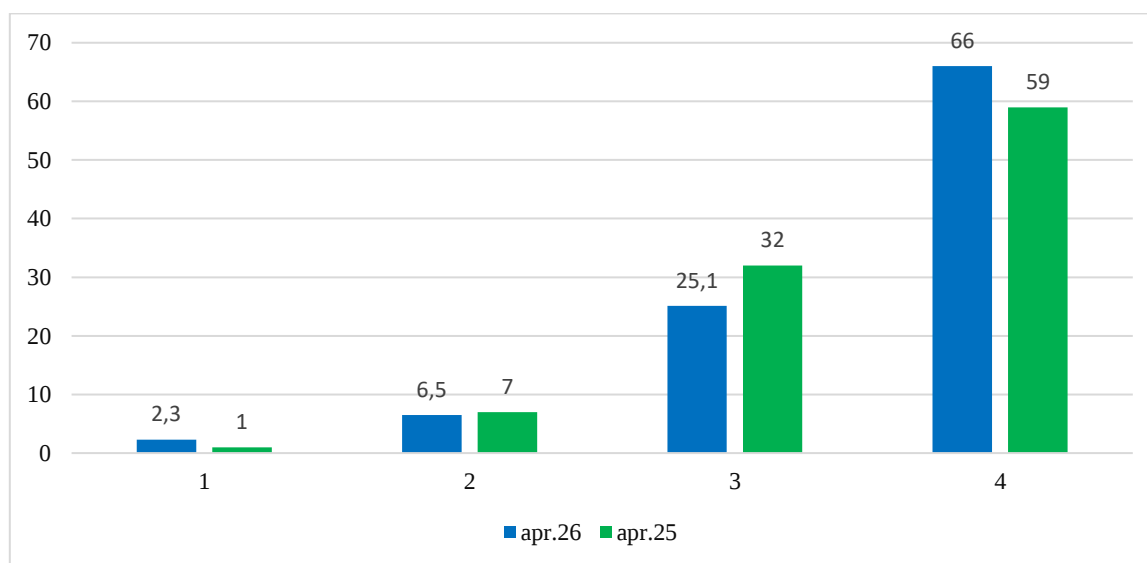

Diagrama 7 indică o concentrare vizibilă a rezultatelor în proximitatea pragului de promovare. În aprilie 2026, 66% dintre candidații nepromovați au obținut nota „4”, ceea ce arată că majoritatea

elevilor din această categorie nu se situează în zona eșecului profund, ci în zona limitrofă reușitei. Comparativ, în aprilie 2025, ponderea notei „4” a fost de 59%.

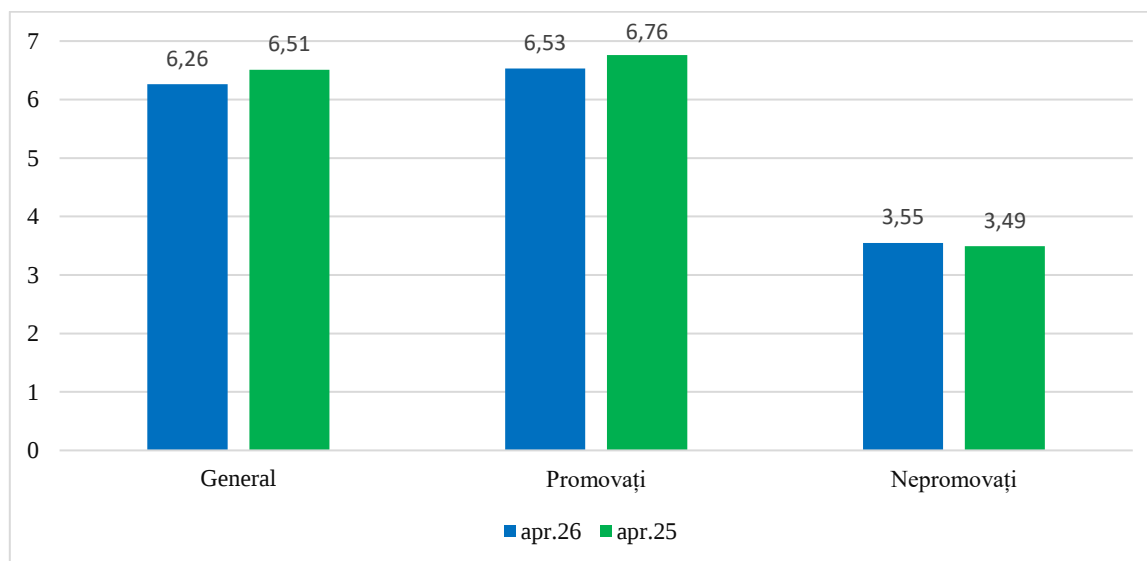
Modificarea este elocventă din perspectivă docimologică, deoarece arată o diminuare relativă a dispersiei rezultatelor slabe. În 2025, distribuția era mai extinsă spre nota „3”, care concentra 32% dintre candidații nepromovați. În 2026, ponderea notei „3” scade la 25,1%, ceea ce indică o reducere a segmentului de elevi aflați la o distanță mai mare de pragul de promovare. Prin urmare, distribuția din 2026 este mai compactă și mai puternic orientată spre nota „4”.

În cazul notelor foarte mici, diferențele sunt reduse, dar relevante ca tendință. Nota „2” are o pondere de 6,5% în 2026, față de 7% în 2025, iar nota „1” crește, de la 1% la 2,3%. Totuși, aceste valori rămân, în ansamblu, marginale și nu modifică profilul general al nereușitei. Segmentul critic este reprezentat, în ambele sesiuni, de notele „3” și „4”, care însumează circa 91% și în 2025, și în 2026. Această stabilitate confirmă că nereușita se concentrează aproape integral în zona inferioară apropiată de pragul de promovare, nu în zona extremă a insuccesului. Faptul că, în 2026, în comparație cu 2025, ponderea notei „4” crește, iar ponderea notei „3” se reduce sugerează că, recent, o proporție mai mare dintre elevii nepromovați s-a aflat la limita imediată a reușitei, ceea ce poate indica existența unor competențe parțial formate, dar insuficient consolidate pentru atingerea nivelului minim cerut. În același timp, aceasta sugerează că, cu puțin efort, elevii în cauză pot depăși limita dintre insucces și reușită.

După analiza distribuției notelor de la „1” la „10”, prezentarea notei medii oferă o perspectivă sintetică asupra nivelului general al performanței elevilor la nivel național. Dacă distribuția notelor permite observarea frecvenței și a ponderii fiecărei categorii de rezultate, nota medie concentrează într-un singur indicator tendința generală a performanței școlare, facilitând aprecierea gradului de realizare a obiectivelor evaluării. În aprilie 2026, nota medie constituie 6,26, în comparație cu 6,51 în aprilie 2025. Indicatorul, în scădere cu 0,25, trebuie interpretat în corelație cu alți factori, inclusiv cu distribuția rezultatelor, întrucât valoarea medie nu surprinde, de una singură, diferențele de performanță dintre grupurile de elevi, dispersia rezultatelor sau prezența unor extreme statistice.

Diagrama 8 prezintă nota medie obținută de toți elevii care au participat la testarea tematică (*General*), nota medie obținută în rândul elevilor care au promovat testarea (*Promovați*) și nota medie a elevilor care nu au promovat testarea (*Nepromovați*).

Diagrama 8. Nota medie generală pe grupe de promovare, în comparație

Analiza comparativă a notelor medii pe grupe de promovare evidențiază o ușoară diminuare a performanței în anul 2026 față de anul 2025, atât la nivelul eșantionului general, cât și în rândul elevilor promovați. Astfel, nota medie generală a scăzut de la 6,51 în 2025 la 6,26 în 2026, iar media elevilor promovați – de la 6,76 la 6,53. În schimb, în cazul elevilor nepromovați se observă o variație nesemnificativă, media fiind de 3,49 în 2025 și 3,55 în 2026.

Raportarea separată a mediilor pe grupe de promovare permite observarea mai clară a distanței reale dintre nivelurile de performanță ale celor două categorii de elevi. Diferența de aproape 3 puncte dintre media elevilor promovați și a celor nepromovați confirmă existența unui decalaj consistent de achiziții și competențe. Totodată, faptul că media elevilor nepromovați rămâne situată semnificativ sub pragul minim de promovare indică nu doar dificultăți punctuale, ci lacune profunde în formarea competențelor de limba și literatura română.

Nota medie a participanților per ansamblu la testarea tematică la limba și literatura română și separați pe criterii de gen și de reședință apare în modul prezentat de Diagrama 9.

Diagrama 9. Media participanților la testare, sesiunea 2026, pe criterii de gen și de reședință

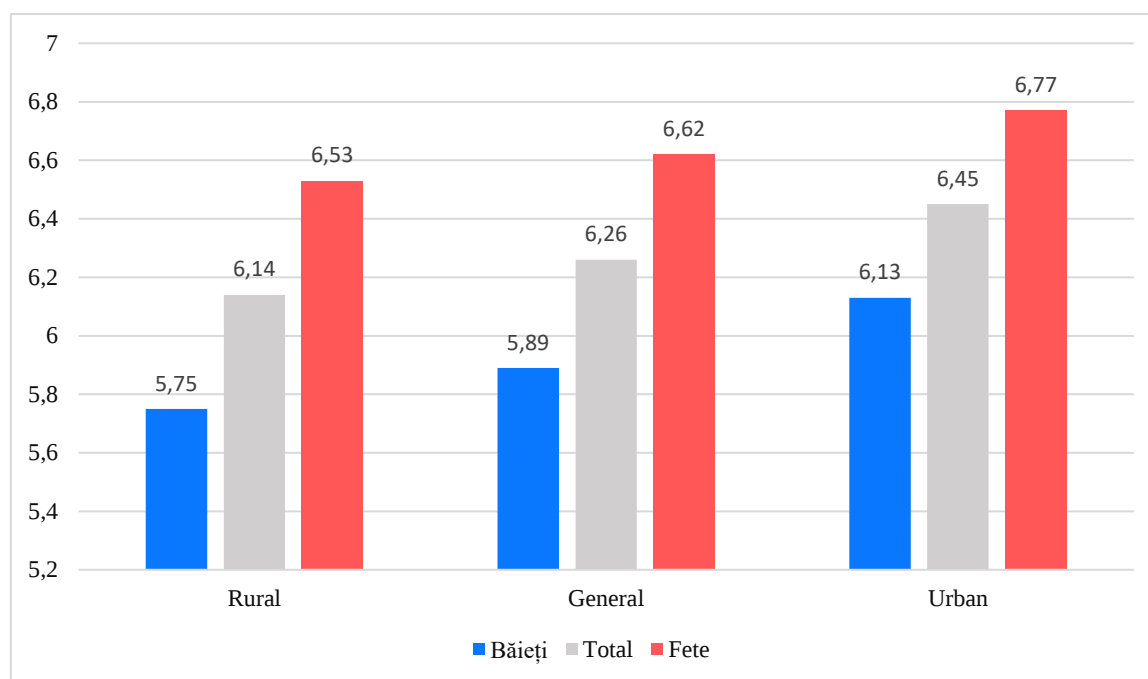

Diagrama 9 relevă diferențe semnificative ale notei medii atât în funcție de criteriul de gen, cât și de criteriul de reședință. În toate cele trei categorii ale Diamei – în mediul rural, în cel urban, dar și în general – fetele obțin rezultate superioare băieților, diferențele fiind stabile și ample din punct de vedere docimologic.

În mediul rural, băieții înregistrează o notă medie de 5,75, în timp ce fetele ating media de 6,53, diferența dintre cele două categorii fiind de 0,78 puncte. Diferența este relevantă, sugerând un nivel mai înalt de performare a competențelor de receptare și producere a mesajului în cazul fetelor. În mediul urban, rezultatele sunt mai înalte. Băieții obțin media 6,13, fetele – 6,77. Deși diferența dintre fete și băieți rămâne ridicată (0,64 puncte), aceasta este mai redusă decât în mediul rural.

Și în în ansamblu pe țară se păstrează aceeași tendință: băieții acumulează media 5,89, iar fetele – 6,62, indicând un decalaj de 0,73 puncte. Diferența denotă caracterul stabil al avantajului performativ al fetelor.

Analiza comparativă a mediilor generale indică o progresie clară a performanței de la rural spre urban. Nota medie totală crește de la 6,14 în mediul rural la 6,45 în mediul urban, cu un avans

de 0,31 puncte. Evoluția poate sugera existența unor condiții educaționale, culturale și de acces la resurse diferite între cele două medii de rezidență.

Aceeași tendință ascendentă se observă și în cazul băieților: de la media 5,75 în mediul rural la 6,13 în mediul urban, diferența fiind de 0,38 puncte. Creșterea este chiar mai accentuată decât cea constatată pentru media totală, indicând, pentru zona urbană, o influență mai puternică a contextului educațional asupra performanței băieților.

În cazul fetelor, variația dintre rural și urban este mai redusă: de la 6,53 la 6,77, adică o diferență de 0,24 puncte. Această stabilitate relativă poate sugera că performanțele fetelor sunt mai puțin dependente de mediul de rezidență și mai constante în raport cu cerințele disciplinei.

Un alt aspect relevant este faptul că toate mediile fetelor depășesc pragul de 6,50, în timp ce mediile băieților rămân apropiate și chiar sub limita de 6,00. Din perspectivă docimologică, acest fapt poate indica diferențe de ritm în dezvoltarea competențelor lingvistice și lectorale evaluate prin test.

Se observă, de asemenea, că media totală din mediul rural (6,14) este aproape identică mediei băieților din mediul urban (6,13), ceea ce sugerează că factorul de rezidență influențează consistent performanța generală a elevilor.

Distribuția rezultatelor demonstrează că variabila gen produce diferențe mai accentuate decât variabila reședință. Apartenența la gen pare să influențeze mai puternic performanța la limba și literatura română decât mediul de rezidență.

În Tabelul 2 prezentăm media notelor pentru fiecare raion/ municipiu și rata de promovare la limba și literatura română, în aprilie 2025, când elevii erau în clasa a V-a, și recent, în aprilie 2026, pentru clasa a VI-a, în comparație.

Tabel 2. Media notelor obținute și rata de promovare per raion/ municipiu, aprilie 2026

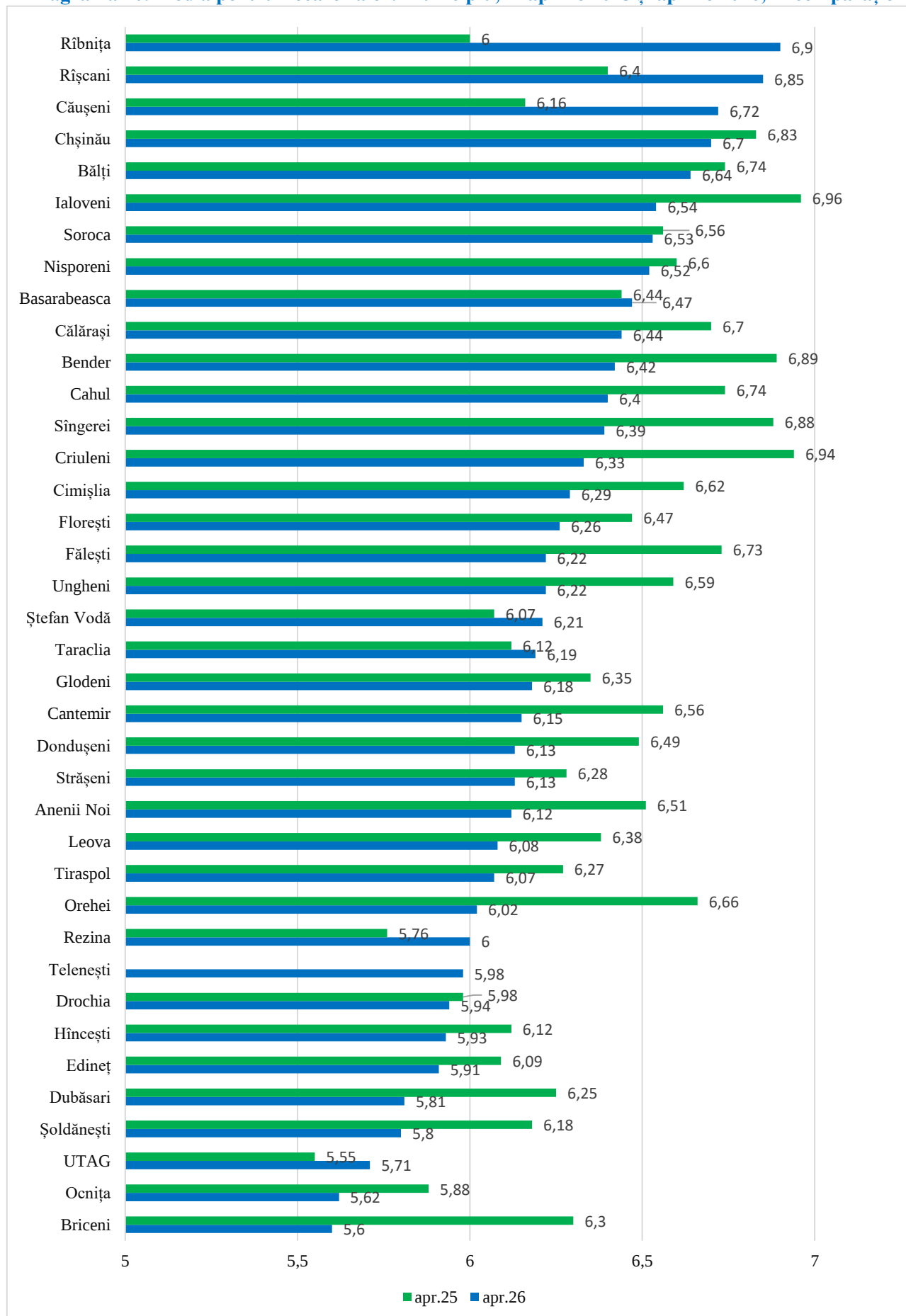
	Raion/ municipiu	Media			Rata promovare	
		V (2025)	VI (2026)	Diferența	V (2025)	VI (2026)
1.	Anenii Noi	6,51	6,12	-0,39	94	91,3
2.	Basarabeasca	6,44	6,47	0,03	88	98,7
3.	Bălți	6,74	6,64	-0,1	96	95,8
4.	Bender	6,89	6,42	-0,47	98	100
5.	Briceni	6,30	5,6	-0,7	89	79,6
6.	Cahul	6,74	6,4	-0,34	93	91
7.	Cantemir	6,56	6,15	-0,41	94	89
8.	Călărași	6,70	6,44	-0,26	93	92,6
9.	Căușeni	6,16	6,72	0,56	87	93,1
10.	Chișinău	6,83	6,7	-0,13	96	96
11.	Cimișlia	6,62	6,29	-0,33	94	92,4
12.	Criuleni	6,94	6,33	-0,61	97	90,7
13.	Dondușeni	6,49	6,13	-0,36	89	88,4
14.	Drochia	5,98	5,94	-0,04	85	87,5
15.	Dubăsari	6,25	5,81	-0,44	92	83,7
16.	Edineț	6,09	5,91	-0,18	89	86,4
17.	Fălești	6,73	6,22	-0,51	95	90,8

18.	Florești	6,47	6,26	-0,21	94	93
19.	Glodeni	6,35	6,18	-0,17	93	90
20.	Hâncești	6,12	5,93	-0,19	90	86,5
21.	Ialoveni	6,96	6,54	-0,42	96	94,9
22.	Leova	6,38	6,08	-0,3	91	87,9
23.	Nisporeni	6,60	6,52	-0,08	92	93
24.	Ocnița	5,88	5,62	-0,26	84	86,5
25.	Orhei	6,66	6,02	-0,64	92	85,9
26.	Rezina	5,76	6	0,24	83	88,5
27.	Rîbnița	6,00	6,9	0,9	92	95,4
28.	Rîșcani	6,40	6,85	0,45	90	93,6
29.	Sîngerei	6,88	6,39	-0,49	94	92,3
30.	Soroca	6,56	6,53	-0,03	95	95
31.	Strășeni	6,28	6,13	-0,15	92	89,8
32.	Șoldănești	6,18	5,8	-0,38	84	86
33.	Ștefan Vodă	6,07	6,21	0,14	88	92,2
34.	Taraclia	6,12	6,19	0,07	88	88,4
35.	Telenești	—	5,98	—	—	88
36.	Tiraspol	6,27	6,07	-0,2	100	100
37.	Ungheni	6,59	6,22	-0,37	96	91,5
38.	UTA Găgăuzia	5,55	5,71	0,16	81	81,6

Diagrama 10, expusă mai jos, prezintă media notelor pentru fiecare raion/ municipiu, în aprilie 2025 și aprilie 2026, în comparație. Ea relevă o imagine relativ complexă a evoluției rezultatelor la limba și literatura română în clasa a VI-a, analiza datelor permițând identificarea unor tendințe generale, a unor diferențe semnificative, dar și a unor eventuale implicații pedagogice și manageriale.

În ansamblu, se observă că rezultatele din anul 2026 (reprezentate prin barele albastre) tind să fie mai scăzute decât cele din anul 2025 în majoritatea unităților teritoriale. Diminuarea nu este una dramatică la nivel sistemic, însă frecvența relativ mare a scăderilor indică existența unei tendințe generale de regres al performanței. În multe cazuri, diferențele oscilează între 0,10 și 0,40 puncte, ceea ce sugerează mai degrabă o diminuare a consistenței performanțelor decât o prăbușire a nivelului de achiziții școlare.

Diagrama 10. Media pentru fiecare raion/ municipiu, în aprilie 2025 și aprilie 2026, în comparație

Printre cele mai evidente descreșteri se remarcă:

- Briceni: -0,7 (de la 6,3 la 5,6);
- Orhei: -0,64 (de la 6,66 la 6,02);
- Criuleni: -0,61 (de la 6,94 la 6,33);
- Sîngerei: -0,49 (de la 6,88 la 6,39);
- Bender: -0,47 (de la 6,89 la 6,42);
- Fălești: -0,51 (de la 6,73 la 6,22);
- Ialoveni: -0,42 (de la 6,96 la 6,54).

Aceste diferențe, apropiate sau chiar superioare valorii de 0,50 puncte în anumite cazuri, depășesc marja fluctuațiilor accidentale și pot indica probleme de continuitate în procesul de predare-învățare-evaluare, diferențe între elevi sau variații în modul de implementare a curriculumului și a activităților de consolidare a competențelor.

În același timp, există și câteva unități administrativ-teritoriale în care rezultatele anului 2026 au crescut față de 2025. Mai ales în cazul raionului Rîșcani, creșterea de 0,45 puncte sugerează eventualitatea unor intervenții eficiente la nivel metodologic sau managerial. Cele mai clare evoluții pozitive se observă la:

- Rîșcani: de la 6,40 la 6,85;
- Rezina: de la 5,76 la 6,00;
- Ștefan Vodă: de la 6,07 la 6,21;
- UTA Găgăuzia: de la 5,55 la 5,71.

Sub aspectul ierarhiei generale a mediilor, cele mai înalte rezultate în anul 2026 se înregistrează la:

- Rîbnița – 6,90;
- Rîșcani – 6,85;
- Chișinău – 6,70;
- Bălți – 6,64;
- Călărași – 6,44;
- Basarabeasca – 6,47.

Aceste rezultate sugerează existența unor contexte educaționale mai stabile sau a unor practici pedagogice care favorizează dezvoltarea competențelor de receptare și producere a mesajului scris.

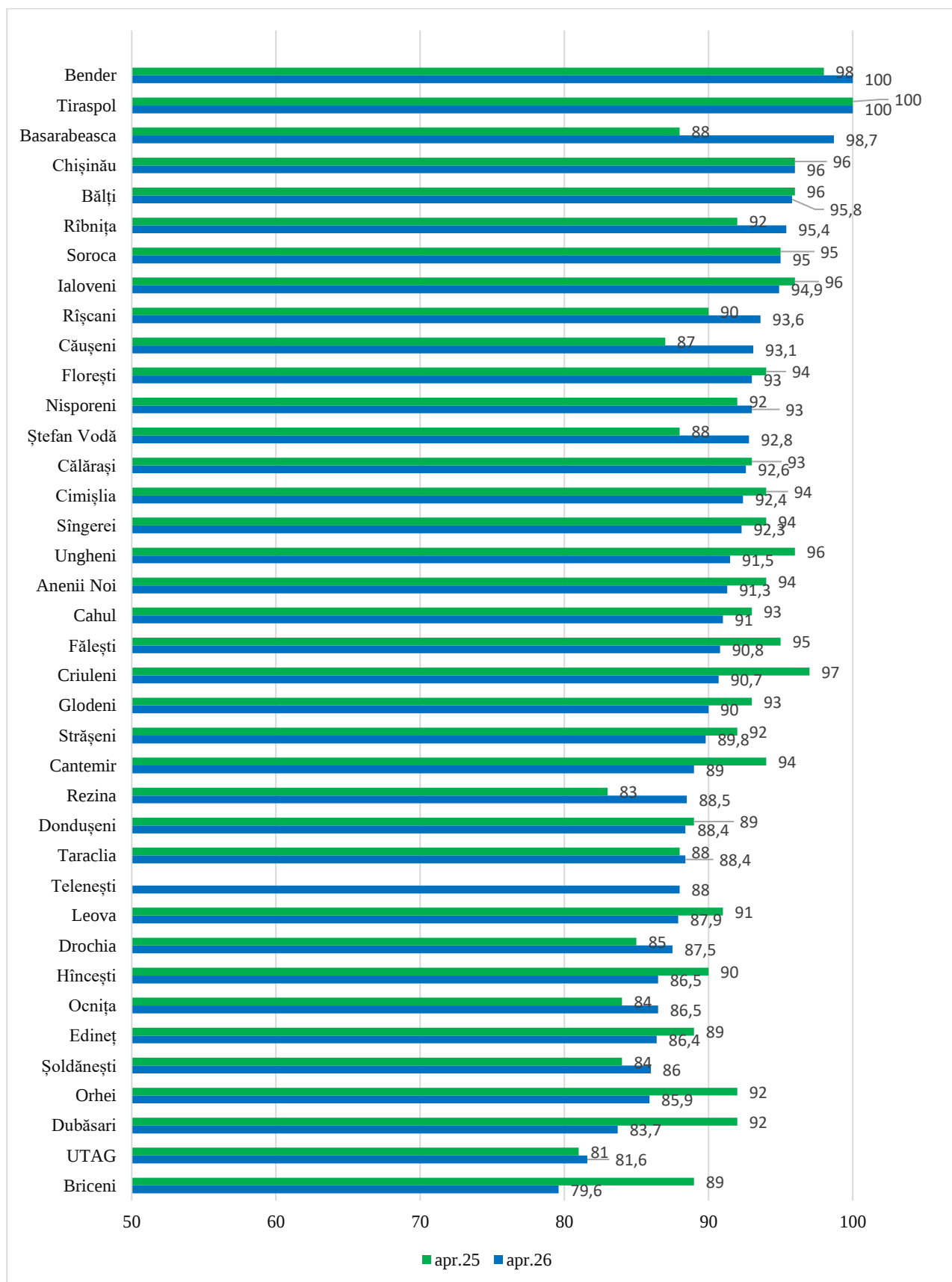
La polul opus, cele mai reduse rezultate în anul 2026 apar la:

- Briceni – 5,60;
- Ocnița – 5,62;
- UTA Găgăuzia – 5,71;
- Dubăsari – 5,81;
- Edineț – 5,91;
- Hîncești – 5,93;
- Drochia – 5,94.

Persistența unor medii sub pragul de 6,00 poate semnala dificultăți sistemice în formarea competențelor de bază la limba și literatura română. Un element important evidențiat de diagrama de mai sus este faptul că între cea mai înaltă și cea mai redusă medie din 2026 există o diferență de aproximativ 1,30 puncte, ceea ce indică un nivel neuniform de dezvoltare a competențelor vizate de curriculum. Această dispersie ar putea sugera că accesul la practici educaționale eficiente nu este încă destul de omogenizat la nivel național. De asemenea, merită observat faptul că municipiile Chișinău și Bălți nu ocupă poziții absolute, deși dispun, în general, de resurse educaționale mai extinse.

Diagrama 11 prezintă rata de promovare la limba și literatura română în clasa a VI-a, în comparație cu situația din sesiunea trecută, pentru fiecare raion/ municipiu participant la testare.

Diagrama 11. Rata de promovare per raion/ municipiu, 2026 vs 2025

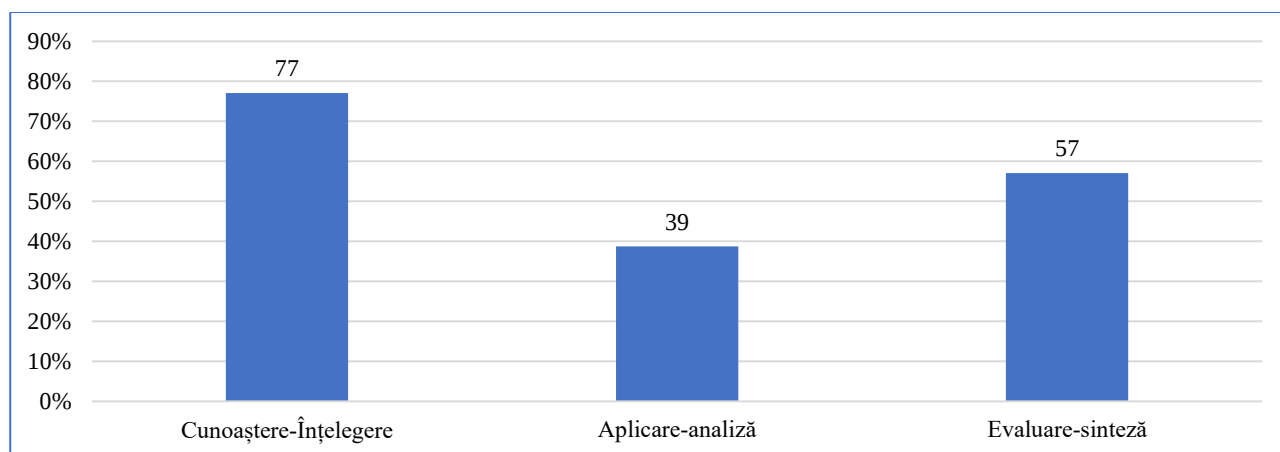
Analiza comparativă a ratei de promovare la limba și literatura română evidențiază, în anul 2026, menținerea unui nivel general relativ înalt al promovabilității, majoritatea raioanelor și municipiilor înregistrând valori de peste 85%. Totodată, comparativ cu sesiunea precedentă, se observă o tendință de diminuare a ratei de promovare în mai multe unități administrativ-teritoriale, cele mai pronunțate descreșteri fiind înregistrate în raioanele Criuleni (de la 97% la 90,7%), Orhei (de la 92% la 85,9%), Dubăsari (de la 92% la 83,7%), Briceni (de la 89% la 79,6%). În același timp, unele raioane au înregistrat evoluții pozitive semnificative, precum Basarabeasca (de la 88% la 98,7%), Rezina (de la 83% la 88,5%) și Rîșcani (de la 90% la 93,6%), ceea ce sugerează probabilitatea consolidării, în aceste zone, a practicilor didactice și evaluative. Municipiile Bender și Tiraspol au atins în anul 2026 rata de promovare de 100%, iar Chișinău și Bălți au menținut valori înalte, de aproximativ 96%, fapt ce confirmă stabilitatea performanțelor în aceste centre educaționale.

Textul propus elevilor spre analiză reprezintă un fragment narativ contemporan, construit în jurul unui univers apropiat de experiența de viață a copiilor, valorificând situații recunoscutibile de comunicare, relaționare și conflict interior specifice vârstei de 12-13 ani. Majoritatea evaluatorilor au remarcat în fragmentul ales caracterul verosimil și apropiat de cotidianul afectiv al elevilor. Din perspectivă didactică, textul a solicitat demonstrarea competențelor de receptare și interpretare a mesajului, prin identificarea motivațiilor personajului, surprinderea și abordarea conflictului dintre normele de grup și opțiunile individuale, precum și formularea unor judecăți personale argumentate în raport cu comportamentele prezentate. Fragmentul a permis evaluarea capacității elevilor de a realiza conexiuni interpretative pornind de la detalii de text, prin observarea modului în care reacțiile personajului contribuie la conturarea procesului de redefinire a relațiilor interpersonale, aspect ce favorizează raportarea critică la stereotipuri și prejudecăți de gen prezente în discursul personajelor. Sarcinile propuse elevilor spre rezolvare au vizat:

- identificarea variantei ce corespunde enunțului corect, identificat în text;
- răspunsul în enunțuri complete la întrebări în baza textului;
- numirea a trei jocuri sportive desfășurate între echipe;
- explicarea modului în care se desfășoară un joc sportiv, la alegere;
- precizarea modului și timpului verbelor date;
- alcătuirea unei propoziții interogative care să se potrivească la finalul textului;
- exprimarea opiniei cu argumentarea punctului de vedere;
- redactarea unei invitații la un eveniment, angajând datele legendei.

În Diagrama 12 sunt prezentate rezultatele elevilor din perspectiva a trei domenii de solicitare cognitivă: cunoaștere-înțelegere, aplicare-analiză și evaluare-sinteză.

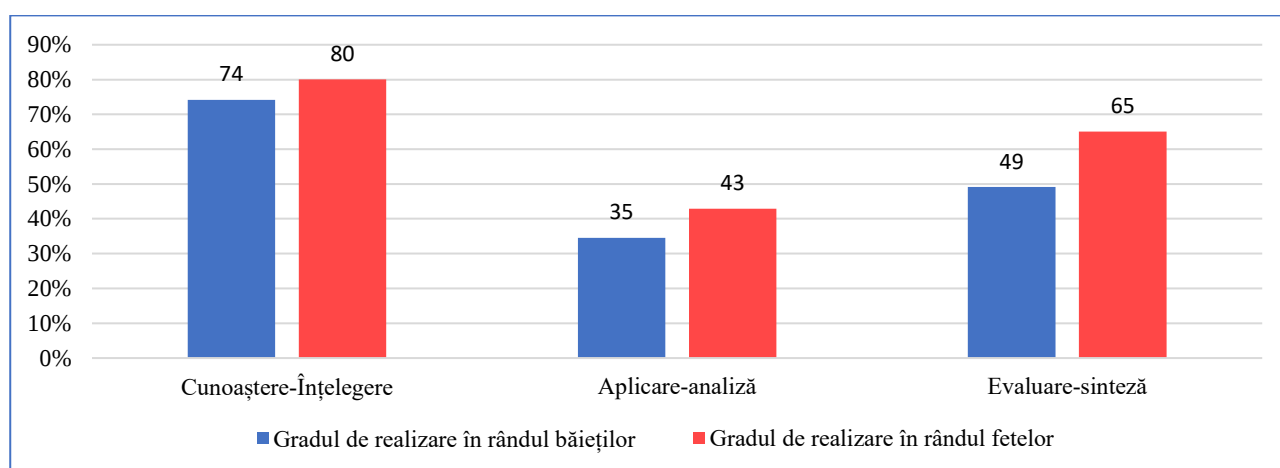
Diagrama 12. Gradul de realizare pe domenii, per total, %

Mai mult de 3/4 de rezultate ale elevilor atestă o bună capacitate de a desprinde sensuri, de a le combina, de a deduce mesajul. Acest fapt vorbește despre un nivel bun de a percepe un text, o informație. Este remarcabil nivelul la care s-au ridicat elevii pe domeniul *evaluare-sinteză*: este unul care depășește jumătatea. Ceea ce înseamnă o capacitate satisfăcătoare a elevilor din țară de a sintetiza cunoștințe separate într-un produs complex, dovedind competențe de a integra cele învățate în diverse situații de viață. Faptul că nivelul inferior integrării, cel de aplicare-analiză, a obținut cu aproape 20 de puncte procentuale mai puțin vorbește probabil despre graba elevilor spre itemii finali, aducători de mai multe puncte.

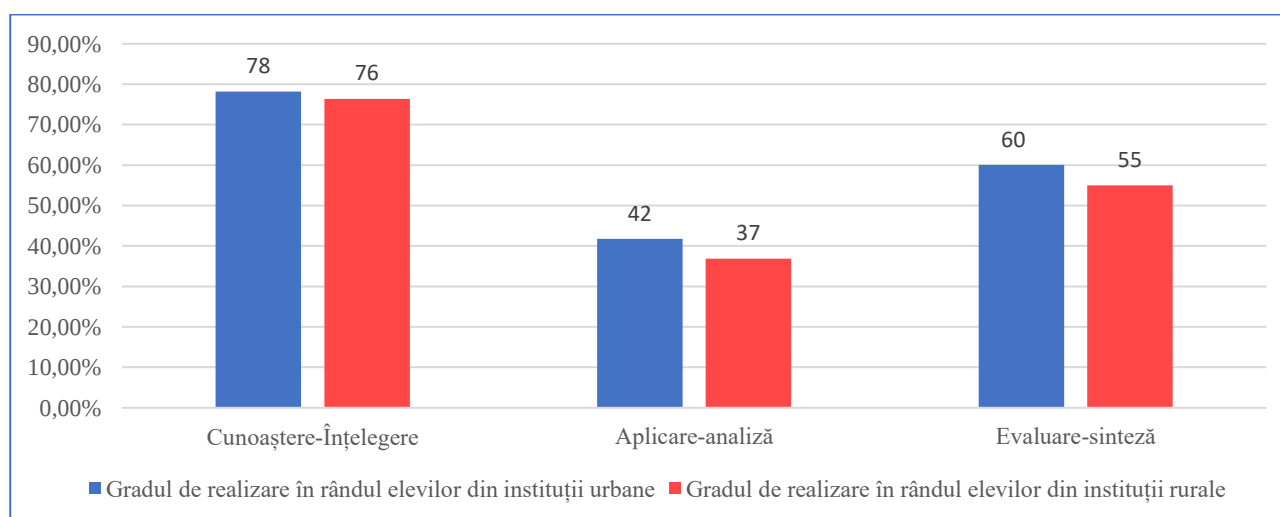
În Diagrama 13 prezentăm rezultatele elevilor din perspectiva celor trei domenii pe criteriul de gen. Indicatorii tuturor domeniilor sunt în favoarea fetelor.

Diagrama 13. Gradul de realizare pe domenii, pe criteriul de gen, %

În Diagrama 14 prezentăm rezultatele elevilor din perspectiva celor trei domenii pe criteriul de reședință. Indicatorii tuturor domeniilor sunt în favoarea instituțiilor din localitățile urbane.

Diagrama 14. Gradul de realizare pe domenii, pe criteriul de reședință, %

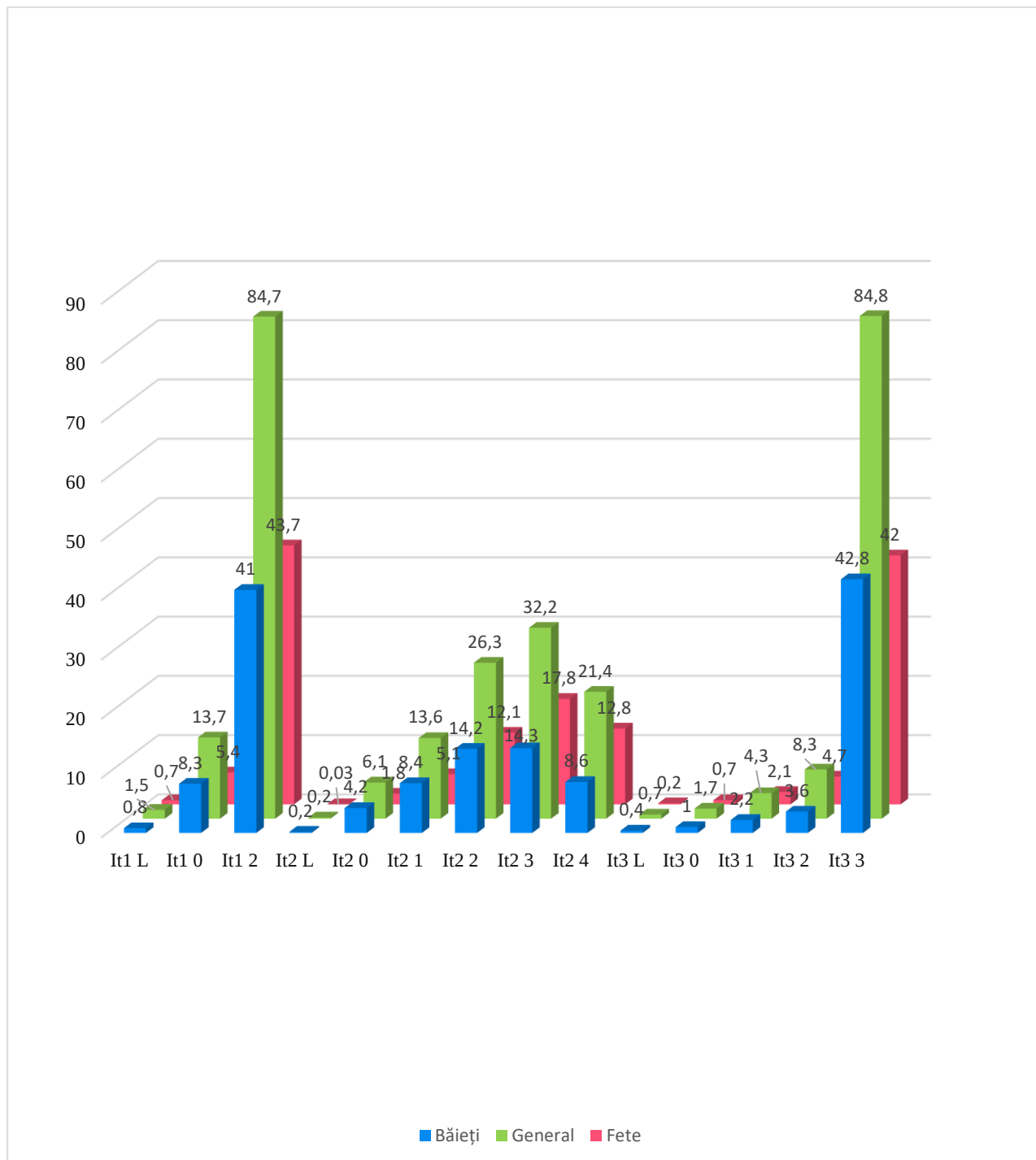

Itemii orientați spre domeniul cunoașterii și înțelegerii au urmărit capacitatea elevilor de a recepta riguros informația și de a opera cu datele oferite de suportul textual propus spre analiză. În acest sens, sarcinile au avut în vedere identificarea unor informații și relații direct formulate în text, construirea răspunsurilor în enunțuri complete, precum și valorificarea cunoștințelor generale și a vocabularului uzual în contexte de comunicare accesibile nivelului de vârstă al elevilor.

Itemul 1 a urmărit să constate înțelegerea textului prin lansarea a 3 afirmații în baza acestuia, dintre care doar una corespunde contextului. Itemul 2 a pus în lumină aceeași capacitate de înțelegere a semnelor textului, cu o nuanță aplicativă ce ține de construirea enunțului complet. Itemul 3 i-a menținut pe elevi în aria semantică a textului, solicitându-le să numească trei jocuri sportive de echipă. În comparație cu itemii de cunoaștere-înțelegere oferiți în sesiunea 2025, când elevii erau în clasa a V-a, aceiași itemi din anul curent nu s-au distins printr-un grad de complexitate mai înalt.

Analiza distribuției rezultatelor la itemii de cunoaștere-înțelegere, prezentate în Diagrama 15, relevă un nivel diferențiat de realizare a sarcinilor, precum și anumite particularități privind raportul dintre băieți și fete.

Diagrama 15. Aprecierea itemilor de cunoaștere-înțelegere, %

În cazul Itemului 1, se observă o rată redusă a spațiilor necompletate (L), valorile situându-se la 1,5%, ceea ce indică un grad înalt de accesibilitate a sarcinii și o bună angajare a elevilor în rezolvarea acesteia. Totodată, procentul elevilor cu rezultat nul rămâne relativ scăzut (aproximativ 8-14%), ceea ce sugerează că majoritatea elevilor au reușit să identifice informațiile solicitate. Un indicator aparent bun este ponderea ridicată a elevilor care au obținut punctaj maxim la Itemul 1. În categoria generală, aceasta depășește 84%, iar distribuția pe genuri relevă diferențe minore, fetele înregistrând valori ușor superioare. Rezultatele sugerează că itemul a evaluat o competență de identificare sau recunoaștere a informației explicite, cu un grad redus de dificultate cognitivă.

Itemul 2 notifică o sporire a dificultății. Deși numărul spațiilor necompletate rămâne redus, crește considerabil ponderea rezultatelor nule și se diminuează procentul elevilor care ating punctajul maxim. Distribuția rezultatelor pe trepte intermediare poate sugera că itemul a solicitat operații cognitive complexe, deși nu este vorba decât despre simpla identificare a informației. Problemele elevilor se pot reporta la:

- formularea răspunsului în enunț complet;
- selectarea și organizarea informației;
- realizarea unor elementare asocieri de idei.

În cadrul acestui item se observă diferențe mai pronunțate între fete și băieți. Fetele tind să se concentreze mai mult în zona performanțelor superioare, în timp ce băieții apar într-o proporție mai mare în categoriile intermediare sau inferioare de performanță. O asemenea distribuție poate sugera diferențe privind:

- acuratețea exprimării;
- atenția la formularea răspunsului;
- disciplina execuțională a sarcinii.

Itemul 3 prezintă o apropiere de Itemul 1 din perspectiva performanței în ansamblu. Procentele de răspuns neacordat sunt foarte mici, iar categoria punctajului maxim concentrează cea mai mare parte a elevilor. În același timp, diferențele dintre fete și băieți devin din nou moderate, în favoarea băieților însă, de data aceasta.

Un aspect important al diagramei îl constituie caracterul sistematic redus al răspunsurilor lipsă pentru toți cei trei itemi analizați. Aceasta permite formularea concluziei că elevii au înțeles cerințele și, în genere, au manifestat disponibilitate pentru rezolvarea sarcinilor. Din perspectivă docimologică, acest indicator este relevant deoarece sugerează:

- claritatea formulării itemilor;
- adecvarea limbajului utilizat;
- congruența dintre sarcină și nivelul de dezvoltare al elevilor.

Itemii 4, 5 și 6 se raportează la domeniul aplicare-analiză, punând în lucru competențe de receptare, utilizare și producere a mesajului scris. Primul din acești itemi, care presupune explicarea modului de desfășurare a unui joc sportiv ales de elev, urmărește capacitatea de organizare și transmitere coerentă a informației, adecvarea exprimării la o situație concretă de comunicare și utilizarea unui vocabular funcțional, firesc. În același timp, sarcina permite valorificarea experienței personale și transferul competențelor de exprimare în contexte apropiate universului cotidian al elevului. Itemul 5, referitor la identificarea modului și timpului verbelor subliniate verifică operarea conștientă cu noțiuni de morfologie și capacitatea de aplicare a cunoștințelor gramaticale în contextul analizat, evitându-se, astfel, izolarea artificială a faptelor de limbă. Ultimul item din această categorie, centrat pe completarea fragmentului cu o propoziție interogativă adecvată, solicită intuirea logicii discursive și respectarea coerenței semantice și stilistice a secvenței date. Prin această sarcină, elevul

demonstrează nu doar cunoașterea tipurilor de enunțuri, ci și capacitatea de integrare funcțională a acestora într-un context comunicativ determinat. În fond, itemii ilustrează orientarea evaluării spre utilizarea contextualizată a limbii și spre manifestarea unor achiziții funcționale, nu exclusiv reproductive.

Repartizarea punctajelor acordate pentru fiecare din itemii 4, 5 și 6, văzute și de această dată în ansamblu și pe genuri, se prezintă în Diagrama 16:

Diagrama 16. Aprecierea itemilor de aplicare-analiză, %

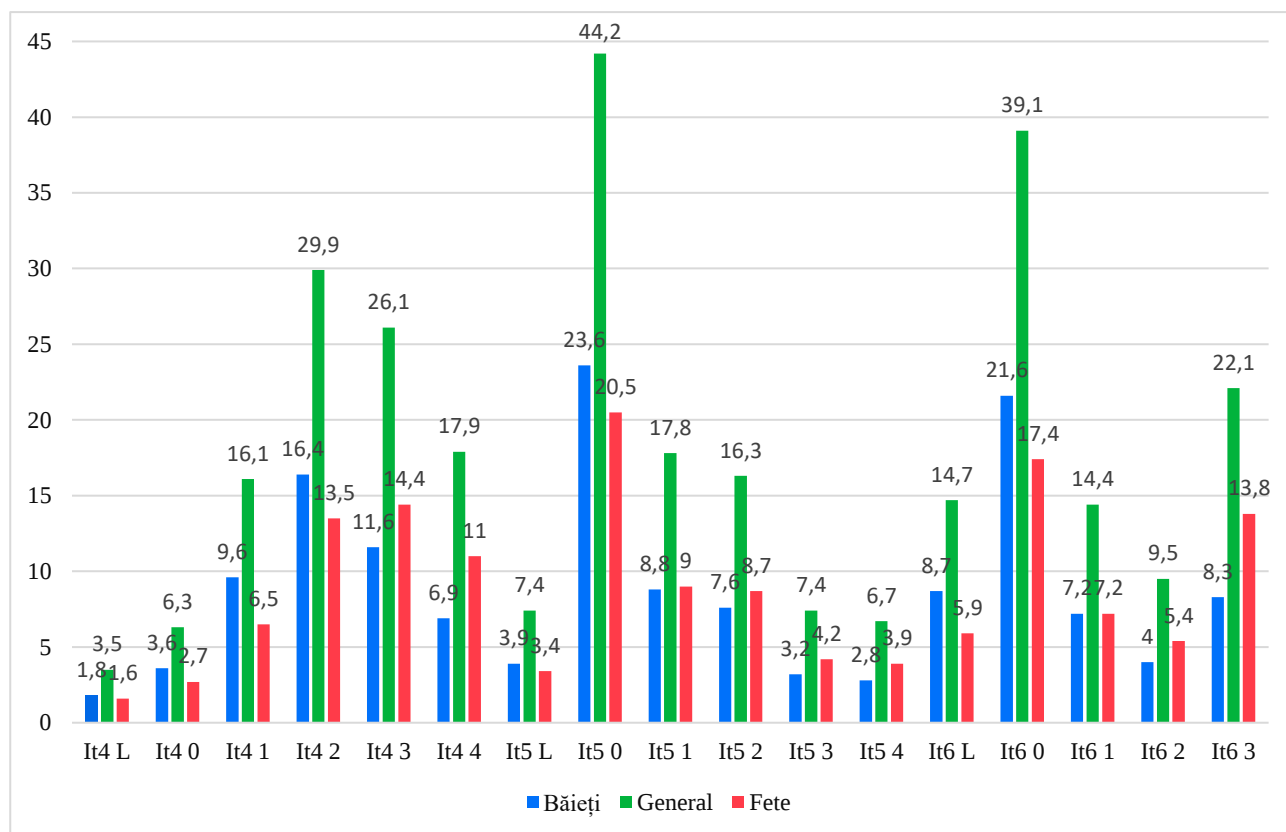

Diagrama este interesantă și oferă suficiente indicii docimologice privind accesibilitatea itemilor și tiparele de răspuns ale elevilor. Se observă foarte clar diferența dintre itemul 4 (mai bine realizat) și itemul 6 (care nu este mai puțin accesibil decât itemul 4), unde predomină răspunsurile insuficiente sau nule. În cazul itemului 4, în care elevilor li s-a cerut să explice cum se desfășoară un joc sportiv, cea mai mare pondere a elevilor (29,9%) a acumulat 2 puncte, urmată de scorurile de 3 puncte (26,1%) și 4 puncte (17,9%), ceea ce sugerează realizarea parțială a sarcinii de lucru de către majoritatea respondenților. La itemul 5 – numirea modului și timpului verbelor date – se observă concentrarea cea mai mare la scorul 0 (44,2%), fapt ce indică un grad sporit de dificultate în ceea ce privește cunoașterea termenilor. Totodată, procente aferente scorurilor superioare rămân reduse. Itemul 6, care valorifică opinia în privința faptului că și fetele joacă fotbal, evidențiază, de asemenea, o frecvență foarte mare a scorului 0 (39,1%), însă se constată și o distribuție relativ bună a scorurilor de 3 puncte (22,1%), ceea ce denotă că mai mult de o cincime din elevii din toată țara și-au exprimat foarte bine opinia.

Per ansamblu, punctajele oferite pentru itemii de aplicare-analiză pot sugera existența unor răspunsuri parțial formulate, dar insuficient dezvoltate. Numărul relativ mic al elevilor care au lăsat itemii necompletați indică faptul că cei mai mulți din ei au încercat să rezolve sarcinile propuse, chiar în condițiile unor dificultăți de realizare integrală a acestora.

Ultimei categorii de itemi – de evaluare și sinteză – i-au revenit itemii 7 și 8. Primul dintre aceștia se referă la exprimarea opiniei cu privire la faptul că și fetele joacă fotbal. Punctul de vedere urma să fie susținut de două *idei*: în mod deliberat, s-a evitat noțiunea *argument*, deoarece comportă o doză mai mare de abstractizare. Pe lângă competența de a-și susține un punct de vedere cu repere din propria experiență de viață și de cunoaștere, elevii au fost puși, prin acest item, în situația de a depăși prejudecăți legate de gen. Este de remarcat că orice răspuns exprimat de elev în acest sens – fie acordul, fie dezacordul – urma să fie apreciat în cazul dacă respecta principiul neîncălțării dreptului și demnității altora.

Itemul final a solicitat elevilor scrierea unei invitații, al cărei context este nemijlocit legat de mesajul textului analizat. Este din categoria de itemi care valorifică competența de redactare a unui mesaj funcțional, integrând o situație de comunicare apropiată de experiența cotidiană. Sarcina solicită selectarea și organizarea adecvată a informațiilor esențiale din legendă, respectând convențiile specifice acestui tip de text. O legendă complexă, cu cinci categorii de date, ghidează elevul în angajarea acestora în textul-invitație, permițând realizarea sarcinii cu condiția că până acum el a avut experiența scrierii unui text funcțional. Caracterul autentic al situației propuse, potrivit opiniei evaluatorilor, dar și analizând punctajele acordate acestui item, a fost de natură să favorizeze adaptarea mesajului la contextul dat și la destinatar.

Diagrama 17. Aprecierea itemilor de evaluare-sinteză, %

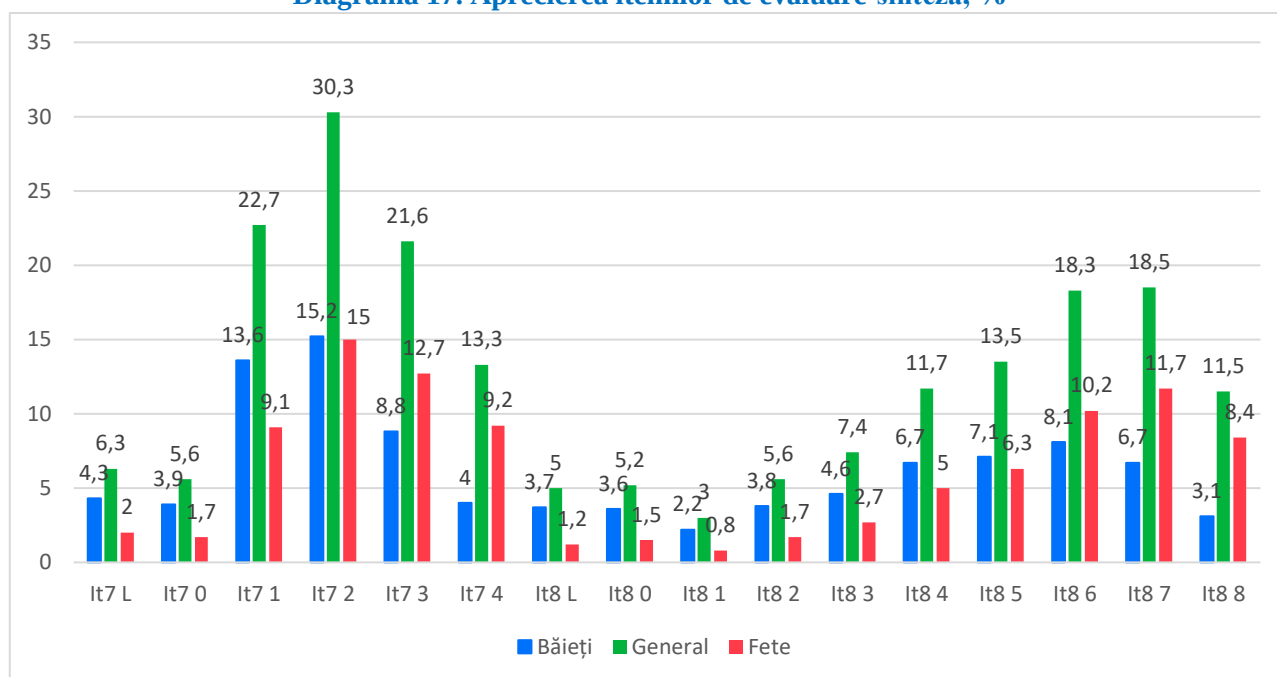

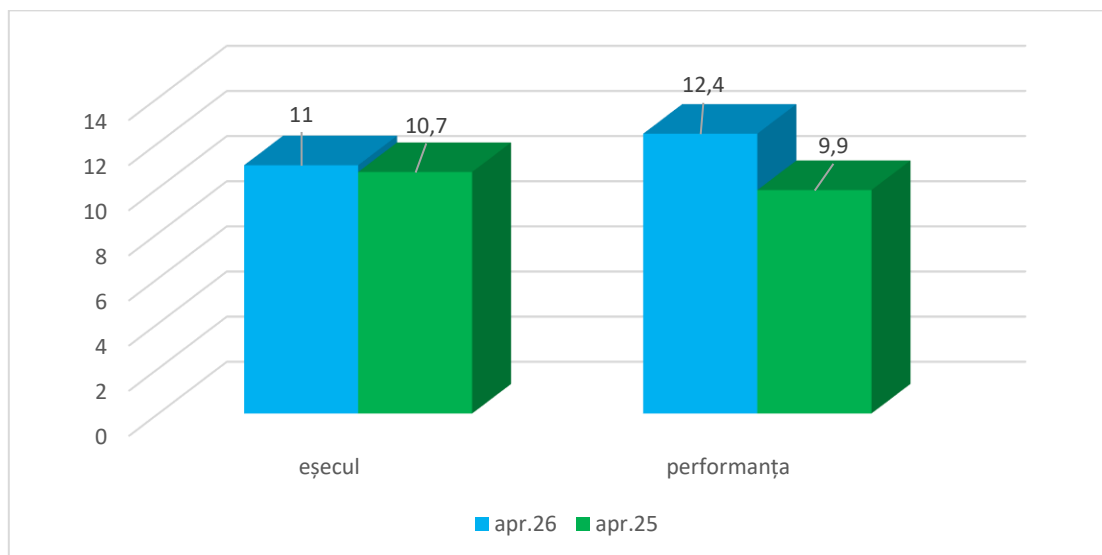
Diagrama 17 evidențiază diferența între itemul 7 și itemul 8, atât sub aspectul performanței generale, cât și al distribuției pe genuri. La itemul 7, cele mai multe rezultate se concentrează în zona punctajelor medii: nivelul 2 înregistrează cea mai mare pondere generală – 30,3%, urmat de nivelul 1 – 22,7% și nivelul 3 – 21,6%. Această distribuție arată că elevii au reușit, în mare parte, să formuleze o opinie și să o susțină parțial, însă mai puțini au ajuns la răspunsuri dezvoltate, coerente și suficient motivate. Diferența dintre fete și băieți este vizibilă mai ales la nivelurile superioare: la itemul 7, nivelul 4 este atins de 9,2% dintre fete, față de 4% dintre băieți, iar nivelul 3 – de 12,7% dintre fete, față de 8,8% dintre băieți. În schimb, băieții au ponderi mai mari la nivelurile incipiente. La Itemul 7, la nivelul 1 băieții acumulează 13,6%, comparativ cu 9,1% în cazul fetelor. Nivelul nul sugerează o discrepanță care este, de asemenea, în defavoarea băieților. Aceste date sugerează că exprimarea opiniei, deși accesibilă ca sarcină, rămâne dificilă pentru o parte dintre elevi atunci când presupune dezvoltarea a două idei, organizarea lor logică și raportarea la o situație cu încărcătură valorică.

Pentru itemul 8, distribuția este mai echilibrată, dar performanțele superioare rămân relativ limitate. Ponderea generală cea mai mare se înregistrează la nivelul 7 – 18,5%, urmată de nivelul 6 – 18,3% și nivelul 5 – 13,5%. Nivelul superior, 8, este reprezentat de 11,5%. 30% din toți elevii au scris invitația bine și foarte bine (nivelurile 7 și 8). Rezultatele bune și medii (nivelurile 4, 5 și 6) adună circa 43%. Aceasta indică faptul că redactarea invitației a fost, pentru mulți elevi, o sarcină bine ancorată în experiența lor școlară și cotidiană. Totuși, existența unor ponderi importante la nivelurile L, 0, 1 și 2 arată că mulți elevi nu stăpânesc convențiile textului funcțional: selectarea datelor, integrarea lor coerentă, adecvarea formulelor de adresare, respectarea structurii specifice invitației. Și în cazul acestui item fetele obțin rezultate mai bune la nivelurile înalte: 11,7% ating nivelul 7 și 8,4% nivelul 8, comparativ cu 6,7%, respectiv 3,1% în cazul băieților. Diferența confirmă o mai bună siguranță a fetelor în sarcinile de redactare funcțională și de organizare a mesajului scris.

Prin urmare, rezultatele indică două direcții de intervenție didactică. Prima vizează formarea capacității de exprimare argumentată a opiniei, prin exerciții scurte, frecvente, în care elevii să învețe să formuleze o idee, să o explice și să o susțină prin exemple. A doua privește consolidarea redactării textelor funcționale, nu doar prin memorarea convențiilor, ci și prin aplicarea lor în situații variate de comunicare. Se recomandă, de asemenea, activități diferențiate pentru elevii care se mențin la nivelurile inferioare, cu accent pe structurarea răspunsului, claritatea enunțului și utilizarea adecvată a informațiilor oferite în sarcină.

Este interesant a urmări performanțele elevilor la itemii de integrare în cele două sesiuni, în clasa a V-a vs. clasa a VI-a. În Diagrama 18, mai jos, prezentăm mediile scorurilor acumulate la extremele eșec și performanță, în comparație pentru sesiunile 2025 și 2026. La categoria „eșec” luăm în considerare lipsa răspunsului și răspunsul nul, în cazul fiecăruia din cei doi itemi integrativi; la categoria „performanță” luăm în considerare cel mai înalt punct pentru fiecare din cei doi itemi.

Diagrama 18. Eșecul sever și performanța înaltă, în comparație, %

Eșecul sever și performanța înaltă se exprimă, în ambele sesiuni, relativ echilibrat: circa 10% pentru fiecare categorie. Situația este de natură să nu insuflă prea mult optimism în cazul urmăririi unei evoluții: în anul curent a crescut performanța, dar a sporit și nivelul eșecului. La analiza diferenței acestor creșteri se observă totuși avantajul net al performanței: 2,5% față de 0,3%.

Merită să fie abordată oferirea punctelor pentru redactare (Diagrama 19).

Diagrama 19. Acordarea punctelor pentru redactare, %

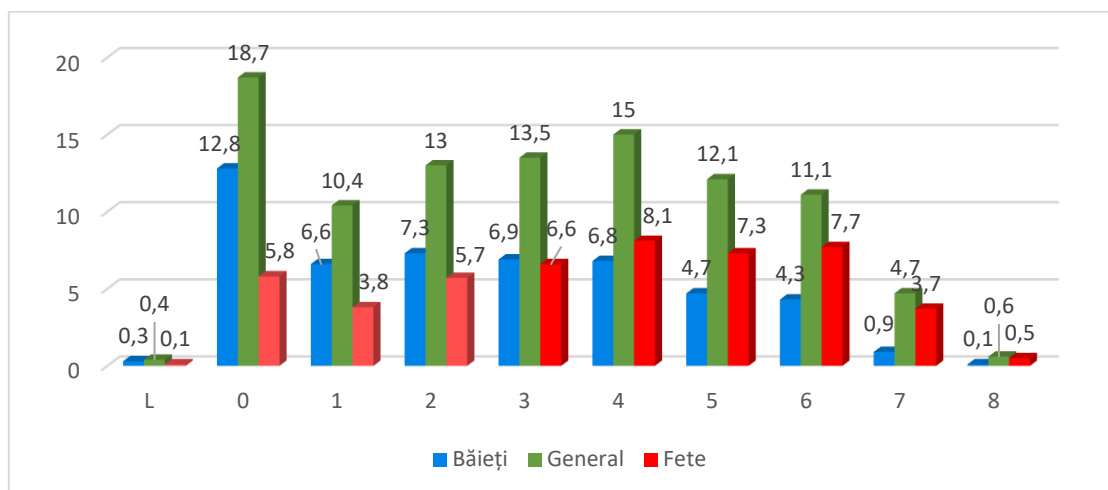

Diagrama 19 prezintă o concentrare puternică a rezultatelor în zona punctajelor joase și medii. Cea mai mare pondere generală se înregistrează la 0 puncte – aproximativ 19%, ceea ce indică faptul că aproape o cincime dintre elevi au acumulat un număr de erori suficient de mare pentru a nu obține punctaj la componenta de redactare. Această constatare este importantă, deoarece redactarea nu vizează doar corectitudinea formală, ci și capacitatea elevului de a-și controla exprimarea într-o situație de comunicare dată.

Punctajele de 1– 6 sunt relativ consistente, cu ponderi generale situate, în mare, între 10% și 15%. Cele mai vizibile valori apar la 4 puncte – aproximativ 15%, la 3 puncte – circa 14%, la 2 puncte – peste 13%, precum și la 5 și 6 puncte, cu peste 11-12%. Această distribuție, construind o curbă relativ ordonată, cu vârful totuși prea jos ca să insuflă optimism, cu ponderi accentuate pe stânga, în zona rezultatelor mici, sugerează că un număr considerabil de elevi posedă un nivel parțial de control al redactării, dar comit încă erori frecvente și/ sau variate: de ortografie, de punctuație, de exprimare ori de organizare a enunțului. Ne aflăm nu doar în fața unor greșeli accidentale, ci a unor dificultăți recurente de scriere coerentă.

Punctajele superioare sunt foarte slab reprezentate. La 7 puncte, ponderea generală scade la aproximativ 5%, iar la 8 puncte, maxime, ajunge sub 1%. Aceasta arată că foarte puțini elevi reușesc să redacteze un text cu un număr redus de erori și cu un control sigur al normelor limbii scrise. Prin urmare, performanța înaltă la redactare constituie mai curând excepția decât regula.

Distribuția pe genuri indică o diferență vizibilă în favoarea fetelor la punctajele medii și superioare. Fetele sunt mai prezente la 4, 5, 6, 7 și 8 puncte, în timp ce băieții au o pondere mai mare la 0-1 puncte. În ceea ce privește predarea lucrării totalmente necompletate, se constată raportul trei băieți la o fată. Această diferență sugerează că fetele manifestă, în general, un control mai bun al redactării, în timp ce băieții au dificultăți mai accentuate în respectarea normelor scrierii corecte.

Concluzia care se desprinde este că redactarea rămâne una dintre componentele vulnerabile ale competenței de comunicare scrisă. Se recomandă exerciții sistematice de corectare și rescriere, activități scurte de identificare a erorilor, consolidarea ortografiei și a punctuației, precum și sarcini frecvente de redactare funcțională, urmate de feedback concret. O atenție specială trebuie acordată elevilor care obțin 0-2 puncte, prin intervenții remediale punctuale, dar și celor aflați la 3-5 puncte, pentru a-i ajuta să treacă de la redactarea parțial controlată la una corectă, coerentă și adecvată.

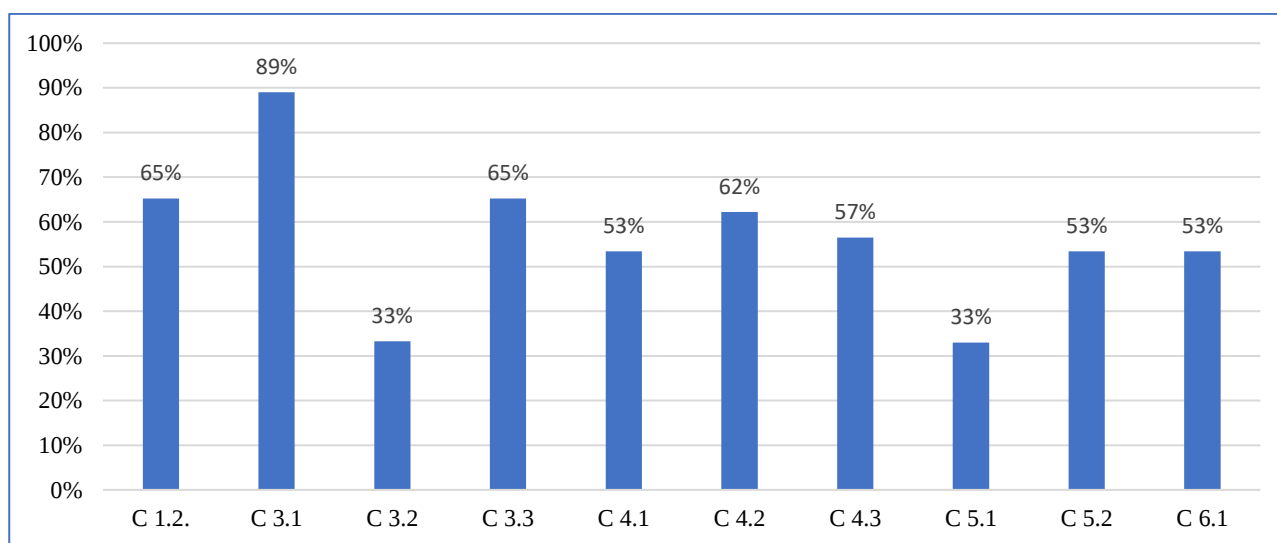
Pentru estimarea gradului în care elevii au demonstrat asimilarea unităților de competență din curriculumul pentru primii doi ani de gimnaziu, le prezentăm, în ordinea în care ele s-au reflectat în itemii probei de evaluare:

- 3.1. Confirmarea înțelegerii textului literar și nonliterar prin prisma componentelor de structură.
- 4.2. Așezarea grafică în pagină a textului literar și nonliterar.

- 4.3. Exprimarea, în scris, a unor informații, opinii, idei, sentimente pentru diverse tipuri de texte.
- 5.1. Aplicarea structurilor lexicale, fonetice, gramaticale și semantice în diverse situații de comunicare.
- 3.2. Demonstrarea înțelegerii textului prin formulare de întrebări în baza lui.
- 1.2. Asocierea experiențelor de viață și de lectură cu elemente specifice ale culturii locale și naționale.
- 3.3. Exprimarea argumentată a propriilor stări postlecolare.
- 5.1. Aplicarea structurilor lexicale, fonetice, gramaticale și semantice în diverse situații de comunicare.
- 4.1. Scrierea corectă, lizibilă și structurarea textului literar și nonliterar.
- 5.2. Respectarea normelor lingvistice în diverse situații de comunicare.
- 6.1. Organizarea informațiilor esențiale receptate din cotidian.

Mai jos, în Diagrama 20, sunt prezentați indicii gradului de realizare a competențelor specifice disciplinei limba și literatura română, spre finalul clasei a VI-a.

Diagrama 20. Gradul de realizare a competențelor specifice, per total

Datele prezentate în Diagrama 20 configurează un tablou diferențiat al gradului de realizare a competențelor specifice disciplinei. În ansamblu, rezultatele indică existența unor achiziții funcționale în zona receptării textului, dar și a unor vulnerabilități evidente în aria producerii de sens, a aplicării conștiente a structurilor limbii și a organizării informației în contexte de comunicare.

La nivel general, cel mai înalt grad de realizare se înregistrează la competența C 3.1, cu 89%, ceea ce arată că elevii confirmă, în mare măsură, înțelegerea textului literar și nonliterar prin raportare la componentele lui de structură. Aceasta sugerează că demersurile didactice centrate pe identificarea elementelor explicite ale textului, pe recunoașterea secvențelor, pe stabilirea unor relații simple între componentele textuale și pe verificarea înțelegerii imediate au efecte vizibile. Totodată, diferența mare dintre C 3.1. și C 3.2., unde gradul de realizare este de numai 33%, atrage atenția asupra unui dezechilibru important: elevii pot confirma înțelegerea unui text atunci când sarcina este mai directivă, dar întâmpină dificultăți atunci când trebuie să formuleze ei înșiși întrebări în baza textului. Această discrepanță indică faptul că înțelegerea rămâne, în multe cazuri, dependentă de structura itemului, fără a se transforma suficient în interogare autonomă, reflecție și inițiativă cognitivă.

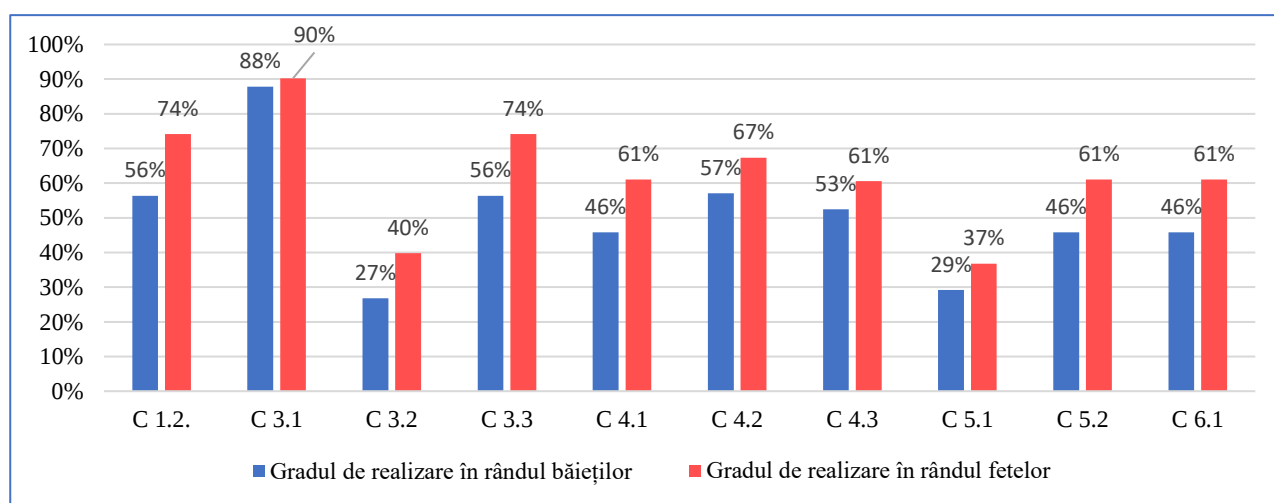
Rezultate medii se constată la C 1.2. și C 3.3. Aceste competențe presupun o mobilizare mai personală a elevului: asocierea experienței de viață și de lectură cu elemente de cultură locală și națională, respectiv exprimarea argumentată a propriilor stări postlecolare. Nivelul de 65% arată că elevii dețin un potențial interpretativ valorificabil, însă acesta nu este suficient consolidat. O parte dintre elevi reușesc să stabilească legături între text și experiența proprie, dar legăturile sunt, probabil, inegale ca profunzime, coerență și justificare. Din perspectivă pedagogică, se cere accent pe sarcini de tip reflexiv și argumentativ, în care elevul să fie ghidat să treacă de la reacția spontană la opinia motivată, de la impresia generală la justificarea prin exemple, detalii textuale și experiențe relevante.

Zona competențelor de organizare textuală se situează la un nivel moderat sau moderat-săzut. C 4.2. atinge 62%, în timp ce C 4.3 are 57%, iar C 4.1 – doar 53%. Această distribuție arată că elevii respectă mai ușor aspectele vizibile, formale, exterioare ale redactării decât exigențele de structurare internă, corectitudine, lizibilitate și elaborare coerentă a textului. Cu alte cuvinte, pagina poate fi relativ bine organizată grafic, dar conținutul scris rămâne uneori insuficient controlat sub aspect logic, expresiv și normativ.

Un semnal de atenție îl constituie rezultatele la C 5.1, de 33%, și la C 5.2, de 53%. Acestea arată că aplicarea structurilor gramaticale și semantice în situații de comunicare reprezintă una dintre zonele vulnerabile ale formării. Dificultatea nu pare să țină doar de cunoașterea izolată a unor noțiuni de limbă, ci mai ales de transferul acestora în comunicare. Elevii pot recunoaște sau reproduce anumite conținuturi lingvistice, dar aplicarea lor funcțională, în enunțuri proprii și în contexte textuale, rămâne insuficient consolidată.

În Diagrama 21, este prezentat gradul de realizare a competențelor din perspectiva de gen.

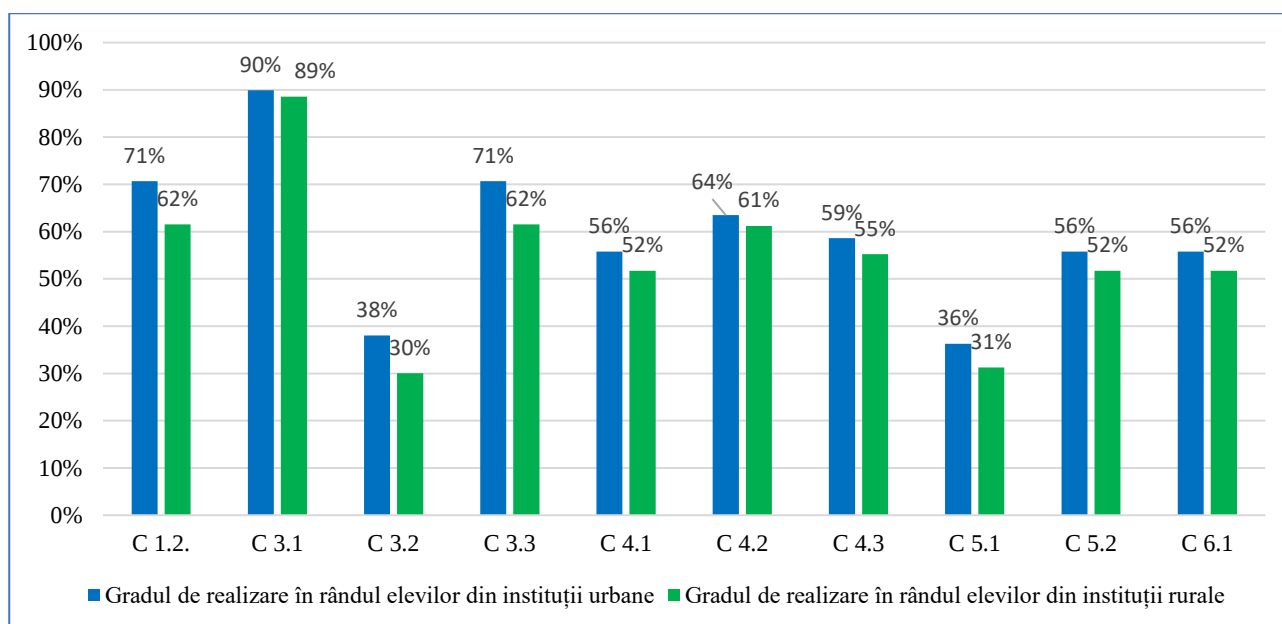
Diagrama 21. Gradul de realizare a competențelor specifice, pe criteriul de gen

Analiza pe criteriul de gen arată că fetele obțin valori mai mari decât băieții la toate competențele evaluate. Diferențele sunt minime la C 3.1 – 90% la fete față de 88% la băieți – ceea ce demonstrează că înțelegerea structurală a textului este o achiziție relativ stabilă pentru ambele categorii. În schimb, diferențe mai accentuate apar la C 1.2. și C 3.3., unde fetele ating 74%, iar băieții 56%, precum și la C 4.1, C 5.2 și C 6.1, unde diferența este de 15 puncte procentuale. Această situație sugerează că fetele performează mai bine în sarcinile care solicită exprimare personală, organizare verbală, reflecție postlectoră și respectare a normelor comunicării scrise.

În Diagrama 22, este prezentat gradul de realizare a competențelor din perspectiva reședinței.

Diagrama 22. Gradul de realizare a competențelor specifice, pe criteriul de reședință

Analiza pe criteriul de reședință indică un avantaj constant, dar nu foarte mare, al elevilor din instituțiile urbane. Diferențele sunt de 9 puncte procentuale la C 1.2 și C 3.3, de 8 puncte la C 3.2, de 5 puncte la C 5.1 și de 3-4 puncte la celelalte competențe. Faptul că la C 3.1 diferența este aproape nesemnificativă – 90% urban și 89% rural – arată că receptarea textului este relativ uniformă. În schimb, competențele care presupun asociere culturală, exprimare argumentată, aplicare funcțională a limbii sunt mai sensibile la contextul educațional și la oportunitățile de lectură și comunicare. Prin urmare, diferența *urban – rural* trebuie interpretată ca indicator al necesității de sprijin suplimentar pentru dezvoltarea competențelor productive și reflexive, mai ales în mediile în care elevii au acces mai redus la contexte variate de lectură, dialog și exprimare.

Constataările evaluatorilor

Analiza notelor informative ale președinților comisiilor raionale de evaluare relevă un tablou relativ convergent al performanțelor elevilor la limba și literatura română în clasa a VI-a. Cu toate că rapoartele provin din raioane diferite și, evident, au fost redactate independent, ele ajung, în mare parte, la constatări asemănătoare.

În majoritatea raioanelor, cele mai bune rezultate au fost înregistrate la itemii care au vizat identificarea informațiilor explicite din text și operarea cu situații familiare de comunicare, în special la itemii 1, 2 și 3. Elevii au demonstrat capacitatea de a identifica informații de bază, de a recunoaște detalii explicite și de a opera cu vocabularul tematic din sfera sportului. În multe lucrări s-a remarcat o bună receptare a mesajului, precum și o capacitate satisfăcătoare de a formula răspunsuri scurte.

Rezultate relativ bune au fost obținute și la itemii ce solicitau redactarea unor texte funcționale sau valorificarea experienței personale. În cazul invitației, mulți elevi au reușit să respecte structura de bază a textului funcțional, să utilizeze formule adecvate și să integreze datele din legendă. De asemenea, itemii referitori la explicarea unui joc sportiv și exprimarea unei opinii personale au evidențiat existența unor competențe funcționale de comunicare în contexte apropiate universului elevilor. Mai multe rapoarte constată faptul că elevii răspund mai eficient la sarcini concrete, familiare și ghidate, care solicită recunoaștere, reproducere sau aplicarea unor modele deja exersate.

În același timp, evaluatorii au remarcat că performanțele elevilor scad considerabil atunci când sarcinile presupun reflecție, argumentare, analiză gramaticală sau producerea autonomă a unui text coerent. Cele mai mari dificultăți au fost înregistrate la itemul 5, care solicită identificarea modului și timpului verbelor. În multe raioane, acest item a avut cel mai scăzut grad de realizare, fiind evidențiate confuzii frecvente între modurile verbale. Mai multe comisii au menționat că aceste

conținuturi gramaticale nu fuseseră încă parcurse în toate instituțiile la momentul evaluării, fapt care a influențat negativ rezultatele.

Dificultăți semnificative au fost constatate și la itemul 6, integrarea unui enunț interogativ în contextul finalului de text. Mulți elevi au formulat întrebări fără legătură logică cu fragmentul sau au utilizat structuri inadecvate. De asemenea, itemul 7, axat pe exprimarea unei opinii argumentate, a demonstrat că elevii întâmpină dificultăți în formularea și dezvoltarea coerentă a ideilor. Răspunsurile sunt frecvent sumare, repetitive sau insuficient argumentate, iar capacitatea de reflecție și susținere a punctului de vedere rămâne în curs de formare.

La redactarea invitației, elevii omit frecvent elemente esențiale precum adresarea, semnătura, scopul, timpul și spațiul sau formulele convenționale de încheiere. În numeroase lucrări se constată exprimări lacunare, vocabular limitat, formulări repetitive și coeziune fragilă a textului.

O problemă generalizată identificată de evaluatori ține de faptul că, deși majoritatea elevilor reușesc să identifice informațiile, aceștia au dificultăți în interpretarea nuanțelor de sens, în selectarea detaliilor esențiale și în formularea unor răspunsuri complete. Se remarcă tendința de a reproduce fragmentar textul-suport, fără prelucrarea adecvată a informației, fără integrarea acesteia într-un răspuns coerent. De asemenea, numeroase rapoarte semnalează dificultăți în înțelegerea sarcinii de lucru. Elevii interpretează superficial cerințele, omit anumite condiții ale itemilor sau formulează răspunsuri care nu corespund tipului de sarcină solicitat. În special la itemii de redactare și argumentare, se observă neadaptarea răspunsului la cerință, lipsa structurii și incapacitatea de a respecta riguros indicatorii solicitați.

Un alt aspect frecvent evidențiat de comisiile de evaluare îl constituie nivelul scăzut al corectitudinii lingvistice. Se atestă greșeli de ortografie, punctuație și gramatică, utilizare inadecvată a majusculei, omiterea semnelor de punctuație, acorduri incorecte și dificultăți în aplicarea normelor limbii române în contexte variate. Mai mulți evaluatori au remarcat și probleme privind lizibilitatea lucrărilor, organizarea în pagină și caligrafia, aspecte care afectează claritatea mesajului scris.

Concluzii și recomandări

Analiza rezultatelor testării tematice la limba și literatura română în clasa a VI-a, sesiunea aprilie 2026, relevă menținerea unui nivel general satisfăcător al performanței școlare, însă cu o ușoară diminuare a indicatorilor în comparație cu sesiunea precedentă. Nota medie națională a scăzut de la 6,51 în 2025 la 6,26 în 2026, iar rata de promovare, deși rămâne ridicată la nivel de sistem (90,98%), evidențiază o concentrare mai accentuată a rezultatelor în zona performanțelor medii și mediu-inferioare.

Distribuția rezultatelor confirmă faptul că majoritatea elevilor reușesc să realizeze sarcini de identificare și reproducere a informației explicite, demonstrând competențe funcționale de receptare a textului și de operare cu vocabularul uzual. Itemii care au vizat înțelegerea directă a textului și valorificarea unor contexte familiare au fost realizați, în general, la un nivel bun.

În schimb, dificultăți persistente au fost constatate în raport cu sarcinile care presupun interpretare, argumentare, reflecție, integrarea coerentă a informației și producerea autonomă a unui text. Rezultatele mai slabe la itemii ce au vizat exprimarea opiniei argumentate, redactarea textului funcțional, identificarea valorilor morfologice și formularea unor enunțuri adecvate contextual indică insuficienta consolidare a competențelor de producere a mesajului și a competențelor gramaticale.

Analiza diferențiată a rezultatelor relevă existența unor discrepanțe stabile atât pe criteriul de gen, cât și pe criteriul de reședință. Fetele obțin constant rezultate superioare băieților în toate segmentele distribuției, iar elevii din mediul urban înregistrează performanțe mai înalte decât cei din mediul rural. Aceste diferențe sugerează existența unor factori educaționali și socioculturali care influențează nivelul de dezvoltare a competențelor de comunicare și lectură.

La nivel teritorial, rezultatele evidențiază o neuniformitate relativ accentuată a performanțelor. Diferențele dintre raioane și municipii indică existența unor practici manageriale diferite, precum și a unor niveluri variabile de consolidare curriculară. În unele unități administrativ-teritoriale se constată tendințe de regres față de sesiunea precedentă, în timp ce altele demonstrează evoluții pozitive și o relativă stabilitate a performanței.

Recomandări

- Pentru cadrele didactice:

- intensificarea activităților didactice orientate spre dezvoltarea competențelor de interpretare, argumentare și exprimare coerentă a opiniei personale;
- exersarea sistematică a redactării textelor funcționale și argumentative, cu accent pe organizarea logică a ideilor, coerență, respectarea convențiilor specifice tipurilor de texte;
- consolidarea competențelor gramaticale prin integrarea noțiunilor de morfologie și sintaxă în contexte funcționale de comunicare;
- valorificarea strategiilor didactice care dezvoltă capacitatea elevilor de a desprinde informații implicite, de a formula concluzii și de a opera cu nuanțele de sens ale textului;
- creșterea ponderii activităților de lectură reflexivă și de formulare a răspunsurilor în enunțuri complete, clare și argumentate;
- diversificarea sarcinilor de învățare prin activități care solicită transferul competențelor în contexte noi și apropiate experienței elevilor;
- acordarea unei atenții sporite segmentului de elevi aflați în zona rezultatelor medii-inferioare și insuficiente, prin activități remediale și de consolidare diferențiată.

- Pentru conducătorii instituțiilor de învățământ și responsabili de implementarea politicilor educaționale:

- monitorizarea sistemică a nivelului de realizare curriculară prin analize periodice ale rezultatelor școlare și ale produselor evaluabile ale elevilor;
- susținerea cadrelor didactice în organizarea activităților remediale și de recuperare pentru elevii aflați în risc educațional;
- asigurarea unui climat instituțional care să favorizeze dezvoltarea competențelor de lectură, comunicare și exprimare scrisă;
- încurajarea utilizării strategiilor didactice centrate pe dezvoltarea competențelor și pe aplicarea funcțională a limbii în contexte autentice;
- valorificarea rezultatelor testării tematice în elaborarea planurilor instituționale de îmbunătățire a calității procesului educațional;
- organizarea activităților de formare internă privind evaluarea competențelor de producere a textului scris și utilizarea criteriilor de apreciere.

- Pentru OLSDÎ:

- organizarea activităților metodice teritoriale orientate spre consolidarea competențelor de evaluare și dezvoltare a competențelor de comunicare scrisă la elevi;
- monitorizarea rezultatelor la nivel raional/ municipal și identificarea instituțiilor sau segmentelor de elevi care necesită intervenții pedagogice suplimentare;
- susținerea programelor de formare continuă a cadrelor didactice în domeniul evaluării competențelor și al utilizării strategiilor didactice interactive;
- facilitarea schimbului de idei între instituțiile cu rezultate stabile și cele care înregistrează dificultăți persistente;
- încurajarea utilizării datelor evaluative pentru ajustarea politicilor educaționale teritoriale și pentru proiectarea intervențiilor remediale;
- susținerea inițiativelor educaționale orientate spre reducerea discrepanțelor dintre mediul rural și urban și dintre diferite categorii de elevi.